

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU

Uuden edellä

Tilinpäätösanalyysi - Case-Yritys Oy

Vlassova, Irina

2013 Laurea Kerava

Laurea-ammattikorkeakoulu
Laurea Kerava

Tilinpäätösanalyysi - Case-Yritys Oy

Vlassova Irina
Liiketalouden Koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Helmikuu, 2013

Vlassova Irina

Tilinpäätösanalyysi - Case-Yritys Oy

Vuosi	2013	Sivumäärä	49
-------	------	-----------	----

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää tilinpäätösanalyysin avulla case-yrityksen taloudellinen tilanne ja sen kehitys vuosien 2008 ja 2011 välillä. Opinnäytetyön kohteena on konsultointi- ja vientialalla toimiva yritys, joka on yritysmuodoltaan osakeyhtiö. Yrityksestä käytetään tässä työssä nimeä Yritys Oy. Tutkimus on toteutettu laskemalla pääasiassa kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden tunnuslukuja ja käyttämällä hyväksi yrityksen tilinpäätöksiä neljältä peräkkäiseltä tilikaudelta.

Tässä työssä käytettiin analyysimuotoina prosenttilukumuotoista tilinpäätöstä, trendianalyysiä ja tunnuslukuanalyysia. Tunnuslukuanalyysistä saatuja tuloksia verrattiin yrityksen omaan taloudelliseen kehitykseen ja suhteutettiin yrityksen taloudellista tilannetta toimialaan nähden. Tutkimuksen tavoitteena on luoda selkeä ja helppolukuinen työ, joka esittelisi selkeästi yrityksen taloudellisen tilanteen.

Opinnäytetyö koostuu teoreettisen viitekehyksen ja empiirisen tutkimuksen yhdistelmästä. Teoreettisen viitekehyksen pohjalta selvitettiin tilinpäätöksen tehtäviä analyyseja, niiden käyttäjiä, tilinpäätösanalyysin eri vaiheita ja menetelmiä. Empiirisenä aineistona käytettiin yrityksen tilinpäätösaineistoa tilikausilta 2008-2011 ja siitä laskettuja tunnuslukuja. Opinnäytetyössä on pyritty käsittelemään hyvän kirjanpitotavan, tilinpäätöksen ja tilinpäätösanalyysin perusteita alan kirjallisuuden avulla.

Tilinpäätösanalyysi suoritettiin Excel-taulukkolaskentaohjelmaa hyödyntäen. Kaikki yhtiön tilinpäätöstiedot sekä oikaistut tuloslaskelmassa ja taseessa olevat tiedot syötettiin Excel-taulukkolaskentaohjelman.

Ensin yrityksen tilinpäätöksestä saatu informaatio muutettiin prosenttilukumuotoiseksi ja sen jälkeen tehtiin trendianalyysi. Näiden toimintojen tarkoituksena oli saada kokonaiskuvan yrityksen taloudellisesta tilanteesta. Tämän jälkeen tehtiin tunnuslukuanalyysi, jossa selvitettiin yrityksen kannattavuus, vakavaraisuus ja maksuvalmius. Tunnuslukuanalyysin tavoitteena on saada mahdollisimman kokonaisvaltainen kuvaus yrityksen tuloksesta ja kehityssuunnista. Tunnuslukuanalyysista saatuja arvoja vertailtiin Yritystutkimusneuvottelukunnan antamiin ohjearvoihin, sekä aiempien tilikausien tunnuslukuarvoihin. Tämän lisäksi yritystä verrattiin myös toimialan yleiseen tasoon käyttämällä vertailukohteena Tilastokeskuksen toimialatilastoa. Yrityksen virallinen päätoimiala on ”Muu liikkeenjohdon konsultointi”, joten tässä tutkimuksessa käytettiin vertailuna kyseisen toimialan tunnuslukujen keski- ja mediaaniarvot.

Asiasanat tilinpäätösanalyysi, tunnuslukuanalyysi, maksuvalmius, vakavaraisuus, kannattavuus

Vlassova Irina

Financial Statement Analysis - Case-Company

Year	2013	Pages	49
------	------	-------	----

The purpose of this thesis was to assess the target company's financials in respect to the macro-economics between 2008 and 2011 using standard the financial statements. The company's market segment is in consulting and export. Due to the non-disclosure arrangements, the company in every assessment will be referred to as "Company Oy" here and throughout the presented analysis. The research was conducted by calculating the profitability, solvency and liquidity ratios and by using the company's financial statements for four consecutive fiscal years.

In this study, the percentage scale financial statements, trend analysis and statistical analysis were used as a form of analysis. The parameters obtained from the analysis of the results were compared with Company Oy's own financial development, and proportioned to the company's financial situation compared to the industry. The idea was to create a clear and easy readable work, which clearly presents the company's financial situation.

The thesis consists of theoretical and empirical sections. The theoretical framework assesses the financial statement, the recipients of the financial statement analysis, and statements at various stages as well as the methods of the financial statements. The empirical material assesses the company's financial data for 2008-2011 financial years and the parameters of the formation. The presented thesis assesses the general principles of good accounting practices and financial statement analysis criteria highlighted by the state of the art approaches.

The financial analysis was made by using the Excel electronic spreadsheet program. Based on the company's financial statements, as well as adjustments for the income statement and the balance report the necessary financial data model were elaborated by using the electronic spreadsheet. Therefore, the company owners can use the same financial data model in the future.

Firstly, the resulting information of financial statements was converted to the percentage scale and trend analysis elaborated. The purpose of these steps was to get big picture understanding of the company's financial situation. Secondly, the statistical analysis was made, which assesses the company's profitability, solvency and liquidity. The goal of the statistical analysis was to get comprehensive valuation of the company's performance and trends. The values obtained are compared against the guidance values issued by Company Research Advisory, as well as against the prior period's results. In addition, companies from the same industry segment were compared using a benchmark comparison for Tilastokeskus statistics of the industry. Since the company's business profile is in the "other management consultancy", respective measures were used for the comparison using the industry average ratios and median values.

Keywords: financial statements analysis, profitability, liquidity, solvency

Sisällys

1	Johdanto.....	6
1.1	Tutkimuksen tarkoitus ja työn rakenne	7
1.2	Tutkimusongelma ja rajaukset.....	7
2	Kirjanpito ja tilinpäätös	8
2.1	Tilintarkastus	10
2.2	Tilinpäätöksen sisältö ja sen laatiminen	11
3	Tilinpäätösanalyysi.....	13
3.1	Tilinpäätösanalyysin vaiheet	14
3.2	Tilinpäätösanalyysin eri tasot.....	15
3.3	Tunnuslukuanalyysi	15
3.4	Tunnusluvut ja niiden tulkinta.....	16
3.5	Tilinpäätöstietojen muokkaus	17
4	Case Yritys X Oy	17
5	Case Yritys X Oy:n tilinpäätösanalyysi.....	18
5.1	Yritys X Oy:n oikaisuvaatimukset.....	18
5.2	Prosenttilukumuotoinen analyysi.....	19
5.3	Trendianalyysi	23
6	Case Yritys X Oy:n tunnuslukuanalyysi	26
6.1	Kannattavuus.....	27
6.2	Maksuvalmius	32
6.3	Vakavaraisuus	34
7	Yhteenveto ja johtopäätökset	38
8	Henkilökohtainen pohdinta opinnäytetyön prosessista.....	39
	Lähteet	41
	Kuviot	43
	Taulukot	44
	Liitteet.....	45

1 Johdanto

Yritysten taloudellista tilannetta ja kehitystä seurataan aktiivisesti eri sidosryhmissä ja tällöin tärkeät ja keskeiset tiedonlähteet ovat yrityksen tilinpäätös ja toimintakertomus. Yhtiöiden ja yritysten taloudellinen kuvio ja tilanne kannattavuudesta, maksuvalmiudesta ja vakavaraisuudesta kiinnostavat muitakin sidosryhmiä kuin yritysjohtajaa, yrittäjää tai omistajaa. Kiinnostuneita ovat mm.: verottaja, rahoittajat, tavaratoimittajat, alihankkijat, yhteistyökumppanit, yrityksen henkilöstö ja työntekijät, asiakkaat, kilpailijat ja paljon muita sidosryhmiä. Nämä sidosryhmät haluavat saada selvän käsityksen yrityksen toiminnan taloudellisuudesta ja kannattavuudesta mm. tilinpäätöksen perusteella, jonka puolestaan perustuu kirjanpitoon. Jokainen yritys on kirjanpitovelvollinen. Mitä järjestyneempi yritysmuoto on, sitä suuremmat ovat sen velvollisuudet kirjanpidon ja tilinpäätöksen suhteen. (Vilkkumaa 2010, 13.) On varmistettava, että yrityksen kirjanpito ja tilinpäätös täyttävät kaikki sille asetetut vaatimukset sekä yrityksen on noudettava hyvää kirjanpitoa laatien kirjanpitoaan. Tilinpäätöksen tarkoitus on antaa oikea ja riittävä kuva (*true and fair view*) yrityksen tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. (Salmi 2006, 27.) Tällöin voidaan tilinpäätöksestä saatuja tietoja ja laskelmia pitää luotettavana. Oikein tehty tilinpäätös antaa hyvän pohjan analysoida yrityksen taloudellista tilannetta. Yritysjohdon on ymmärrettävänä analysointia sen verran, että pystyy hahmottamaan tilinpäätöksen perustella oman yrityksensä taloudellista tilannetta sekä sen tulokuntoa. (Vilkkumaa 2010, 43.)

Opinnäytetyön kohteena on konsultointi- ja vientialalla toimiva yritys, joka on yritysmuodoltaan osakeyhtiö. Jatkossa tulen kutsuaan yritystä: Yritys Oy. Tilinpäätösanalyysi pyrkii hahmottamaan omistajalle yksityiskohtaisesti taloudellista tilannetta mm. laskemalla yritykselle tunnuslukuja tilinpäätöstietojen ja toimialavertailun avulla, ja näin ollen antamalla omistajalle tärkeää tietoa yrityksen tilanteesta. Tunnuslukuanalyysistä saatuja tuloksia verrataan Yritys Oy:n omaan taloudelliseen kehitykseen ja suhteutetaan yrityksen taloudellista tilannetta toimialaan nähden. Yrityksen virallinen päätoimiala on ”Muu liikkeenjohdon konsultointi”, joten tässä tutkimuksessa käytetään vertailuna kyseisen toimialan tunnuslukujen keski- ja mediaaniarvot.

Tutkimus perustuu Yritys Oy:n luovuttamiin tilinpäätöstietoihin vuosilta 2008-2011. Tutkimuksessa käsiteltiin kyseisen yhtiön tilinpäätöksiä vuosilta 2008 - 2011 ja tilinpäätösten tuloksia. Tilinpäätösanalyysia tehtäessä tilikausiin viitattiin sillä vuodella, jonka aikana kyseinen tilikausi on päättynyt. Tämän lisäksi yritystä verrattiin myös toimialan yleiseen tasoon käyttämällä vertailukohteena Toimiala Online-palvelun julkaisemaa toimialatilastoa. Toimiala Online ja Aluekehityksen verkkotilastot ovat työ- ja elinkeinoministeriön ylläpitämiä tietojärjestelmiä. Niiden tarkoituksena on tarjota laajan ja ajantasaisen tilastoaineiston yrityksen toi-

minnan ja talouden kehityksestä. Tutkimuksessa valittiin sellaiset tunnusluvut, joille löytyi vertailutieto Tilastokeskuksen Online-palvelun toimialavertailutiedoista.

1.1 Tutkimuksen tarkoitus ja työn rakenne

Tilinpäätösanalyysissä kiinnitän huomiotani erityisesti yrityksen maksuvalmiuteen, vakavaraisuuteen ja kannattavuuteen, koska näillä tunnusluvuilla on iso merkitys yrityksen sidosryhmille. Opinnäytetyössäni aion keskittyä Yritys Oy:n taloudelliseen arviointiin tilinpäätösanalyysin avulla. Analyysimuotoina käytän tässä työssä prosenttilukumuotoista tilinpäätöstä, trendianalyysiä ja tunnuslukuanalyysiä ja sen lisäksi tunnuslukuja verrataan saman toimialan yritysten keskimääräisiin tunnuslukuihin. Opinnäytetyössä pyrin käsittelemään hyvän kirjanpitotavan, tilinpäätöksen ja tilinpäätösanalyysin perusteita alan kirjallisuuden avulla.

Johdannossa esitetään opinnäytetyön aihealue, käydään läpi opinnäytetyön tarkoitus ja sen tavoite, sekä rajataan aihealue. Opinnäytetyön toisessa luvussa esitetään kirjanpidon ja tilinpäätöksen yleisiä periaatteita. Luvussa kolme esitetään tilinpäätösanalyysi vaiheittain ja selvitetään tilinpäätöspapereiden tulkintaa. Luvussa neljä esitetään yritysten oikaistut tilinpäätökset, kerrotaan mahdollisista oikaisutoimenpiteistä sekä tutustutaan tilinpäätöksen trendianalyysiin ja prosenttilukumuotoiseen analyysiin. Luvussa viisi esitetään tunnuslukuanalyysi, jossa lasketaan yrityksen kannattavuus, maksuvalmius ja vakavaraisuus, ja sen lisäksi tunnuslukuanalyysistä saatuja arvoja verrataan saman toimialan yritysten keskimääräisiin tunnuslukuihin. Luvussa kuusi esitetään yhteenveto ja johtopäätökset opinnäytetyön tuloksista. Viimeisessä luvussa esitän henkilökohtaisen mielipiteen tämän opinnäytetyön prosessista.

1.2 Tutkimusongelma ja rajaukset

Kun aihe on löydetty, silloin on mietittävänä aiheen rajoittamisesta. Täytyy miettiä tarkasti, mitä haluaa tietää tai mitä haluaa osoittaa keräämällään aineistolla. Tosi usein nuoret ja kokemattomat tutkijat valitsevat sellaisia aiheita, jotka ovat liian laajoja tutkittavaksi. (Hirsijärvi ym. 2004, 75.) Opinnäytetyössäni tehtävä rajataan käsittelemään kyseisen yhtiön tilinpäätöksiä vuosilta 2008 - 2011 ja tilinpäätösten tuloksia. Opinnäytetyö koostuu teoreettisen viitekehyksen ja empiirisen tutkimuksen yhdistelmästä. Tutkimus perustuu Yritys Oy:n luovutamiin tilinpäätöstietoihin vuosilta 2008-2011.

Yleensä tutkimuksessa pyritään esittämään ongelma mahdollisimman selkeästi ja tarkasti. Tutkimusongelma tulisi miettiä harkiten ennen kuin aloitetaan keräämään aineiston tutkimusta varten, näin voidaan varmistaa looginen lähestymistapa tutkimusongelmaan. Tässä opinnäytetyössä käytetään kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä, koska opinnäytetyön tarkoitus on mitata hyvin tarkasti ja numeerisesti case yrityksen taloudellista tilaa tarkastelujaksolla.

Opinnäytetyö koostuu teoreettisen viitekehyksen ja empiirisen tutkimuksen yhdistelmästä. Opinnäytetyön teoreettisessa viitekehyksessä tutkittiin seuraavat asiat: mikä on hyvän kirjanpitoavan yleiset periaatteet, tilinpäätöksen teon eri vaiheita ja tilinpäätösasiakirjojen sisältöä. Teoreettisen viitekehyksen pohjalta selvitetään tilinpäätöksiin tehtäviä analyyseja, tilinpäätösanalyysin käyttäjiä, tilinpäätösanalyysin eri vaiheita ja menetelmiä. Tämän lisäksi opinnäytetyössäni selvitetään tilinpäätösanalyysin oikaisuvaatimuksia sekä itse tilinpäätösanalyysissä käytettävien tunnuslukujen muodostumista ja tulkintaa.

Empiirisenä aineistona käytetään tässä opinnäytetyössä Yritys Oy:n tilinpäätösaineistoa tilikausilta 2008-2011, siitä laskettuja tunnuslukuja sekä yritysomistajan näkemyksiä tulevasta.

2 Kirjanpito ja tilinpäätös

Kaikki Suomessa olevat liike- ja ammattitoimintaa harjoittavat ovat kirjanpitovelvollisia. Kirjanpitovelvollisten on laadittava tilinpäätös jokaiselta tilikaudeltaan. Yrityksen tilikausi on pituudelta yleensä 12 kuukautta ja hyvin usein se on kalenterivuosi. Vaikka tilikausi laaditaan vuoden pituiseksi, on kuitenkin suositeltava laatia pieni tilinpäätös joka kuukausi erikseen. (Vilkkumaa 2010, 13.) Jokaisen yrityksen on noudettava hyvää kirjanpitoa laatien kirjanpitoaan. Hyvää kirjanpitoa edellyttää, että jokainen yritys noudattaa valitsevaa lainsäädäntöä, kuten esimerkiksi kirjanpitolakia ja -asetusta. Tähän lisäksi yritysten on noudettava yritysmuodon mukaista erityissäännöstöä. (Vilkkumaa 2010, 16.)

Tilinpäätös muodostaa perustan verotukselle, joten yritysten on myös otettava huomioon yritysverotuksen keskeiset säännökset, kuten tuloverolaki ja elinkeinoverolaki. Kirjanpitolautakunnan antamat ohjeet ja lausunnot antavat jokaiselle yritykselle hyvän pohjan hyvälle kirjanpitoavalle. Toisin sanoen yrityksen on varmistettava, että heidän kirjanpito ja tilinpäätös täyttävät kaikki sille asetetut vaatimukset ja säännökset, sekä kirjanpitoon ja tilinpäätökseen sovellettavat periaatteet.

Näitä periaatteita ovat:

- Yrityksen tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen on annettava oikeat ja riittävät tiedot yrityksen tuloksesta ja taloudellisesta tilanteesta.
- Jatkuvuuden periaatteella tarkoitetaan siitä, että yrityksen toiminta oletetaan toimivaan myös tulevaisuudessa, joten jokaisen tilikauden alkutilanne on oltava sama kuin edellisen tilikauden lopputilanne.

- Realisointiperiaatteen toteutus tapahtuu silloin, kun tuote tai palvelu luovutetaan asiakkaalle, ja tulot sekä menot kirjataan vasta sen jälkeen kun tuotteen tai palvelun luovutus on tapahtunut.
- Meno tulon kohdalle - periaate, tämän periaatteen mukaan kaikki menot kirjataan sen tilikauden menoiksi, jonka aikana niistä on saatu tuloja.
- Luotettavuusperiaate, joka on hyvin tärkeä ulkopuolisille sidosryhmille, koska tämän periaatteen avulla ulkopuoliset sidosryhmät voivat luottaa tilinpäätöksen oikeellisuuteen.
- Varovaisuuden periaatteella tarkoitetaan siitä, että yrityksen on noudattavana varovaisuutta oman tuloksen laskemissa.
- Sisältöpainotteisuudella painotetaan ensisijaisesti liiketapahtuman taloudellista luonnetta juridisen muodon sijasta.
- Vertailtavuus ja menettelytapojen jatkuvuusperiaate edellyttävät, että samoja menettelytapoja käytetään jatkuvasti vuodesta toiseen, jotta saadaan selkeä eri vuosien vertailtavuus. (Vilkkumaa 2010, 17.)

Toimivan johdon on sisäistettävä nämä periaatteet ja säännökset, koska itse johto on vastuussa yrityksen kirjanpidon ja tilinpäätöksen toteutumisesta, vaikka itse kirjanpidon ja tilinpäätöksen teon annetaan yleensä alan ammattilaisten hoidettavaksi. Toimivan johdon kannatta tutustua ja omaksua keskeiset vaatimukset ja valitsemalla tähän toteutukseen asiantunteva ja osaava toteuttaja. (Vilkkumaa 2010, 17.)

Kirjanpito on rahaprosessin kuvaus. Se on joukko rekistereitä, joihin kirjataan yrityksen toiminnasta aiheutuneita tuloja ja menoja sekä rahoitustapahtumia, joita esimerkiksi ovat mm. oman pääoman sijoitukset ja palautukset sekä yrityslainojen nostot ja laina-erien takaisinmaksut. (Salmi 2006, 25). Yrityksen kirjanpito perustuu sen valitsemiin meno- ja tulotileihin, näitä tilejä voidaan jaotella esim. seuraavasti: tuotteittain ja palveluittain; asiakkaittain ja asiakaskohderyhmittäin; alueittain; yksikköittäin; ajallisesti valittujen perusteiden mukaan; hankkeittain tai muulla perusteella. (Vilkkumaa 2010, 15.)

Miksi jokaisen yrityksen laadittavana tilinpäätökset ja miksi tällaista informaatiota tarvitaan? On olemassa joukko erilaisia sidosryhmiä, joilla on omat intressinsä saada tarvittavan tiedon yrityksen taloudellisesta tilanteesta. Nämä ryhmät ovat:

1. Asiakkaat, jotka ovat hyvin kiinnostuneita saaman tietoja yrityksen toiminnan jatkuvuudesta.
2. Alihankkijat ja tavaratoimittajat ovat kiinnostuneet yrityksen ostojen jatkuvuudesta ja maksukyvystä.
3. Julkiset tahot, jotka ovat kiinnostuneet verojen maksu ja työpaikkojen pysyvyydestä.

4. Yrityksen toimiva johto, joka tarvitsee tietoja asianmukaisen päätöksenteon ja ohjausta varten.
5. Omistajat ovat myös kiinnostuneet yrityksen talousarvosta, tuottoista ja kaikista riskeistä.
6. Lainantajat ja rahoittajat ovat kiinnostuneet yrityksen kassavirrasta ja siitä, että yrityksellä on kyky vastata omista sitoumuksistaan.
7. Työntekijät, jotka ovat kiinnostuneet yrityksen toiminnan jatkuvuudesta ja työpaikan säilyttämisestä.
8. Yrityksen kilpailijat, jotka käyttävät yrityksen tilinpäätöstietoja oman kilpailuasemansa määrittämiseen. (Salmi 2010, 25.)

2.1 Tilintarkastus

Tilintarkastuksen avulla voidaan saada oikea käsitys yrityksen taloudesta. Tilintarkastuksen tärkeänä tehtävänä on luoda perusta yritysten tilinpäätösten yleiselle luotettavuudelle sekä osoittaa, että yrityksen tilinpäätös ja kirjanpito antavat selvän käsityksen yrityksen tuloksen muodostamisesta sekä yrityksen ominaisuus- ja velkatilanteesta tilinpäätöspäivänä. Yrityksien tilintarkastuksessa säädetään Tilintarkastuslaissa. (Vilkkumaa 2010, 18-19.)

Tilintarkastuksen suorittaminen on jokaisen yrityksen velvollisuus. Siihen tehtävän on valittava vähintään yksi tilintarkastaja ja yksi varatilintarkastaja. Tilintarkastajaa ei tarvitse valita, jos:

1. taseen loppusumma on alle 100.000 euroa
2. liikevaihto on alle 200.000 euroa
3. työntekijöiden määrä on alle 3 henkilöä (Vilkkumaa 2010, 18.)

Yrityksen tulisi valita hyvä ja pätevä tilintarkastaja, joka antaa uskottavuutta yrityksen kirjanpitoon ja tilinpäätökseen. Tilintarkastaja voi olla henkilö, jolla on suoritettu KHT- tai HTM-tutkinto. KHT-tilintarkastaja voi tehdä laajempaa ja paljon vaativampaa tilintarkastusta kuin esim. HTM-tutkinnon omaava henkilö. KHT-tilintarkastajan tulee valita silloin kun yritys on julkisen kauppakäynnin kohteena tai jos päättyneeltä tilakaudelta on toteutunut kaksi tai kolme seuraavista:

- a) taseen loppusumma on yli 25.000.000 euroa
- b) yrityksen liikevaihto on yli 50.000.000 euroa
- c) henkilöstömäärä yli 300 henkeä

Toisin sanoen KHT-tilintarkastaja tulee valita hyvin isossa yrityksessä. Tilintarkastaja ei voi olla henkilö, joka on vajaavaltainen, konkurssissa, liiketoimintakiellossa tai jos hänen toimin-

takelpoisuus on rajoitettu. (Vilkkumaa 2010, 18-19.; Salmi 2010, 20.) Tilitarkastuksen tulee sisältää yrityksen tilikauden kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen sekä myös hallinnon tarkastuksen. Toisin sanoen koko yrityksen liiketoiminta ja kaikki siihen liittyvät materiaalit ovat tilitarkastuksen kohteena. Tilintarkastus toteutetaan sitten, että käydään läpi yrityksen kirjanpito- ja tilinpäätösaineiston. (Vilkkumaa 2010, 19.)

Jokaisen tilintarkastajan on myös laadittavaa jokaiselta tilikaudelta päivätyn ja allekirjoitetun tilintarkastuskertomuksen. Tilintarkastuskertomuksessa tilintarkastaja kertoo miten tilinpäätös on laadittu, yksilöi tarkistamansa tilinpäätöksen sekä antaa myös lausuntoon seuraavista asiasta: ovatko tilintarkastuskertomuksessa esitetyt tiedot ristiriidattomia, antaako tilinpäätös ja toimintakertomus oikeat ja riittävät tiedot yrityksen toiminnan tuloksesta ja sen taloudellisesta tilasta, ja onko tapahtunut joitakin laiminlyöntiä lainsäädännössä, yhtiöjärjestyksessä tai yhtiösopimuksessa, tai onko joku syyllistännyt rikkomaan lakia. (Vilkkumaa 2010, 20-21.)

2.2 Tilinpäätöksen sisältö ja sen laatiminen

Jokaisen yrityksen on laadittavaa tilinpäätös, johon kuuluu seuraavat asiat:

1. tase, joka kuvaa yrityksen omaisuus- ja velkatilannetta

Taseen tavoitteena on kertoa kaikille sidosryhmille yrityksen taloudellisesta tilasta, yrityksen varoista, veloista ja omasta pääomasta. Se kertoo yrityksen varallisuuden arvon tietyllä ajalla, sekä taseesta voidaan nähdä kuinka paljon omaisuus on rahoitettu omalla ja vieraalla pääomalla. Tase kuvaa yrityksen taloudellista asemaa tilinpäätöspäivänä. Taseessa esitetään ”vastaavat ja vastattavat” puolet. Vastaavat eli aktiivat ovat pysyvät ja vaihtuvat vastaavat (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset varat). Pysyvät vastaavat ovat aineettomat ja aineelliset hyödykkeet sekä sijoitukset ja investoinnit. Vaihtuvat vastaavat ovat vaihto-omaisuus, saamiset sekä yrityksen rahavirta. Vastattava puoli taseessa jakautuu kahteen osaan omapääoma ja vieras pääoma. Omalla pääomalla tarkoitetaan itse omistajien liiketoiminnan antamia pääomia, joko sijoittamalla yrityksen omia varoja tai sitten jättämällä tulosta, joka kuuluu omistajalle, nostamatta. Esimerkkejä omasta pääomasta ovat sidottu oma pääoma, kertyneet voittovarot tai kertyneet tilinpäätösjärjestelyt. Vieraalla pääomalla eli yrityksen velalla tarkoitetaan yrityksen ottamia lainoja tai sitoumuksia. Vieraaseen pääoman kuuluvat erilaiset luottopäätökset ja sopimukset sekä erilaiset maksuajat. Vieraspääoma jaetaan pitkäaikaiseen ja lyhytaikaiseen esim. jvk- ja velkakirjalainat, lyhennysosuus tai prosessivelka. (Salmi 2010, 35-39.)

2. tuloslaskelma, joka osoittaa tilikauden tuloksen

Tuloslaskelmassa esitetään sellaista tietoa, mitä on jo tapahtunut yrityksen tilikauden aikana, tai sitä mitä tulee tapahtumaan tulevaisuudessa. Tuloslaskelmassa on kaksi erilaista jakoa: tilikaudelle kuluvat tuotot (esim. liikevaihto eli myyntituottoja, liiketoiminnan muita tuottoja kuten vuokratuotot, tuotantovälineiden myyntituotot sekä muut liikevaihdon liittymättömät tuotot) ja tilikaudelle kuluvat menot ja kulut (esim. lyhytvaikutteiset kulut kuten hankitut raaka-aineet ja käytetty työpanos, pitkävaikutteiset menot, poistot ja arvoalentumiset). Toisin sanoen jos yritys onnistui kasvattamaan omia varoja tai niitä odotetaan kasvattavaan, silloin puhutaan tuotoista. Kun yritys on ottanut lisää velkoja tai yrityksen varat ovat vähentyneet, niin silloin puhutaan kuluista. Tuloslaskelma kertoo yrityksen tuloksesta, olipa kyse tappiosta tai voitosta, ja myös sen miten tappio tai voitto on muodostunut. Tuloslaskelma on rakenteeltaan yksinkertainen vähennyslaskelma. Laskelman yläpuolella ovat liiketoiminnasta saadut tuotot, joista vähennetään yrityksen liiketoimintaan kuluja, ja se mitä tuotoista on jäljellä, nähdään liikevoitto- tai liiketappioriviltä. Sen jälkeen tulevat rahoitustoiminnan erät (rahoitustuotot ja -kulut) ja satunnaiset erät, jotka ovat poikkeukselliset ja johtuvat muusta liiketoiminnastaan. Seuraavaksi laskelmassa tulevat tilinpäätösjärjestelyt ja niiden jälkeen tulee tilikauden verojen rivi. Kun verot on vähennetty, saadaan yritykselle tilikauden voitto tai tappio tuloksen. (Salmi 2010, 30-34.)

3. rahoituslaskelma

Rahoituslaskelmassa esitetään mistä tilikauden rahat on hankittu ja mihin tilikauden rahat on käytetty. Rahoituslaskelma on esitettävä vain jos kyse on julkisesta ja yksityisestä osakeyhtiöstä, tai osuuskunnasta. Kaikki tiedot, jotka esitetty toimintakertomuksessa tulee täyttämään kaikki lakien ja hyvän kirjanpitolain vaatimukset. Rahoituslaskelman avulla voidaan selvittää yrityksen rahan hankinta, menoja ja käyttöä tilikauden aikana, eli tarkoituksena on selvittää mistä yrityksen rahat ovat syntyneet ja mihin niitä on käytetty. Rahoituslaskelma laaditaan rahavirtalaskelmana johon kuuluu seuraavat asiat: liiketoiminnan rahavirta, joka kertoo kuinka paljon yritys on saanut rahaa oman liiketoiminnan kautta; investointien rahavirta kertoo mihin ja kuinka paljon rahoja on sijoitettu erilaisiin investointeihin; sekä rahoituksen rahavirta, joka osoittaa miten yrityksen investointien rahoitus on tapahtunut ja mitkä ovat toteutuksen tulokset. (Salmi 2010, 27; Vilkkumaa 2010, 27-29.)

4. edellisten tarvitsemat lisätiedot, jotka yleensä tulevat esille liitetiedoissa

Niiden määrä on aika suuri, koska tarkoituksena on selvittää tuloslaskelman ja taseen eri erien sisältö. (Vilkkumaa 2010, 22.) Liitetiedostot ovat erilaiset mm.: tuloslaskelman liitetiedostot, taseen vastaavien ja taseen vastattavia koskevat liitetiedostot, tuloveroja koskevat liite-

tiedostot, vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedostot, liitetiedot henkilöstöstä ja toimielinten jäsenistä, liitetiedostot omistuksesta muissa yrityksissä ja konserniin kuluvat kirjanpitovelvolliset koskevat liitetiedostot.

Tämän lisäksi jokaisesta taseen, tuloslaskelman ja rahoituslaskelman erästä on myös esitettävä vastaava tieto kahdelta tilikaudelta eli päättyneeltä tilikaudelta ja sitä edeltävältä vertailutilikaudelta. Tilinpäätöksen tulee sisältää myös toimintakertomus, jonka tärkeänä tehtävänä on antaa lisätietoa yrityksen toiminnasta ja sen kehittymisestä. Lisätietojen tarve syntyy siksi, että kaikkea ei voida esittää pelkästään tuloslaskelma-, tase- ja liitetietolukuina.

Pienen yrityksen rahoituslaskelmaa ja toimintakertomusta ei tarvitse laatia ja niiden laatimisesta on vapautettu sellaiset yritykset, joiden kohdalla on ylittänyt enintään yksi alla olevista kriteereistä kahden viimeisen tilikauden aikana:

- a) yrityksen liikevaihto on 7.300.000 euroa
- b) yrityksen taseen loppusumma on 3.650.000 euroa
- c) työntekijöiden määrä on keskimäärin 50 henkilöä. (Vilkkumaa 2010, 22.)

Olen sitä mieltä, että vaikka pienet yritykset on vapautettu toimintakertomuksen sekä rahoituslaskelman laatimisesta, olisi se koko yrityksen toiminnan kannalta hyödyllistä tehdä. Toimintakertomus sekä rahoituslaskelma sisältävät sellaista tietoa, joka antaa toimivan johdon ymmärrystä yrityksen nykytilanneesta ja auttaa heitä tekemään oikeat päätökset yrityksen tulevaisuudesta ja sen kehittymisestä.

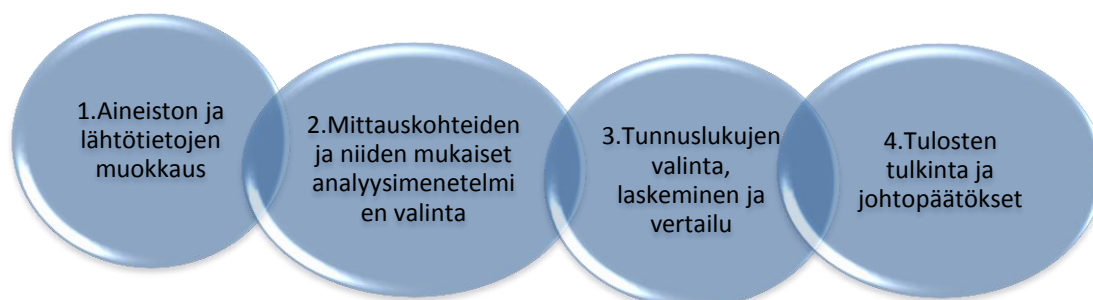
Tilinpäätöksen tulisi antaa riittävät ja oikeat tiedot yrityksen taloudellisesta tilanneesta sekä omaisuus- ja velkatilanteesta. Liitetiedoilla on iso merkitys, koska niiden avulla voidaan täydentää tuloslaskelman ja taseen antamaa kuvaa. Tilinpäätös laaditaan 4 kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. (Vilkkumaa 2010, 23; Salmi 2010, 27.)

3 Tilinpäätösanalyysi

Tilinpäätösanalyysi antaa käsityksen siitä, miten yrityksellä on mennyt taloudellisesti tarkasteluhetkeen mennessä. Tilinpäätösanalyysi perustuu tunnusluvuista saatujen tietojen yhteenvedona. Tämä analyysi on muodoltaan kehittyneempi versio, jossa yritystä tutkitaan paljon tarkemmin kuin tunnuslukuanalyyseissä. Tilinpäätösanalyysin tarkoituksena on mitata yrityksen taloudellisia toimintaedellytyksiä, kuten yrityksen kannattavuus, rahoitusasemaa ja kasvukyky sekä yrityksen kriittinen arviointi tilinpäätösinformaatioon perustuen. Rahoitusasemaa arvioidaan kahdella aikavälillä: lyhyellä (dynaaminen ja staattinen maksuvalmius) ja pitkällä (vakaavaraisuus). Kasvukyky on yrityksen taloudellisten toimintaedellytyksen perustekijä, jonka on pidemmällä aikavälillä kasvattavaa ainakin yrityksen toimialansa kasvun verran. Kasvaminen

edellyttää investoimista eli kapasiteetin lisäämistä, jonka puolestaan edellyttää rahoituskykyä ja rahoituskelpoisuutta. Tilinpäätösanalyysissä historiatietoon pohjautuva analysointi antaa kaikille sidosryhmille käsityksen yrityksen aikaisemmasta kannattavuudesta, maksuvalmiudesta ja vakavaraisuudesta. Saadut tulokset antavat hyvän perustan johtopäätöksien tekemiseen. Tunnuslukuanalyysin lisäksi tilinpäätösanalyysissä pyritään arvioimaan siitä, että onko tunnusluvuista saatujen lukuihin vaikuttanut myös yrityksen sisäiset ja ulkoiset tekijät. Tunnuslukujen avulla voidaan saada selville yrityksen mahdolliset hyvät ja huonot arvot. Tilinpäätösanalyysistä saatu yhtiöiden ja yritysten taloudellinen kuvio ja tilanne kannattavuudesta, maksuvalmiudesta ja vakavaraisuudesta, kiinnostavat muitakin sidosryhmiä kuin yritysjohtajaa, yrittäjää tai omistajaa. Näillä sidosryhmillä on omat odotukset taloudellisesta tilanteesta. Kiinnostuneita ovat mm.: verottaja, rahoittajat, tavaratoimittajat, alihankkijat, yhteistyökumppanit, yrityksen henkilöstö ja työntekijät, asiakkaat, kilpailijat ja paljon muita sidosryhmiä. (Niskanen & Niskanen 2003, 8-11; Vilkkumaa 2010, 102; Salmi 2010, 229-230.)

3.1 Tilinpäätösanalyysin vaiheet

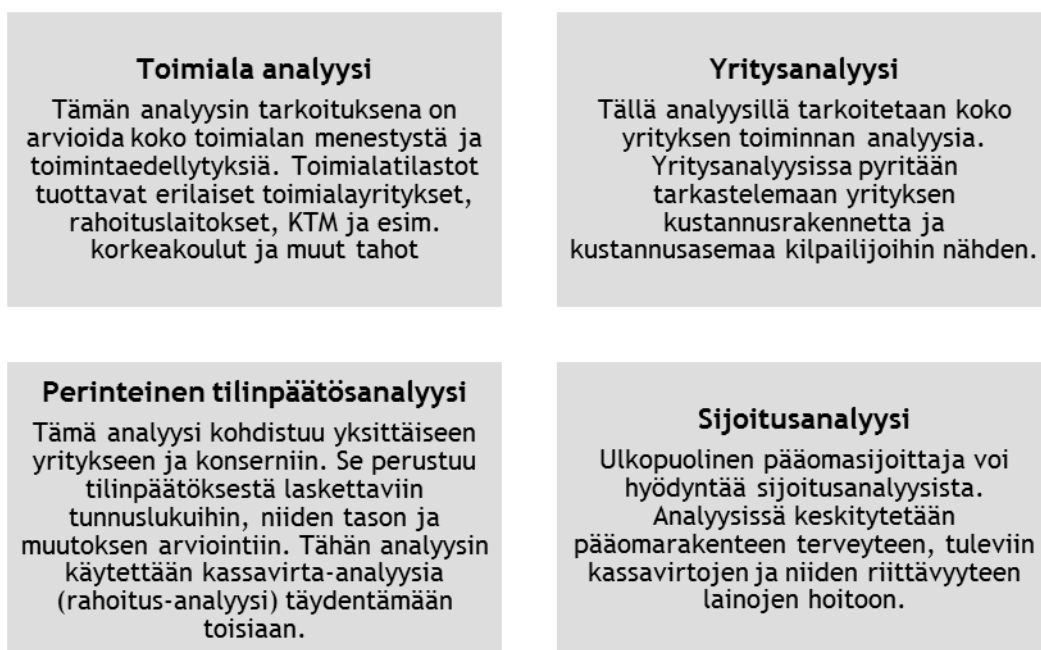
Kuvio 1: Tilinpäätösanalyysin vaiheet (Kankaanpää, 2012)

Ensimmäisenä vaiheena tilinpäätösanalyysissä on aina lähtötietojen ja aineiston muokkaus. Tämän vaiheen tavoitteena on standardoida lähtöaineisto, koska sen avulla voidaan vertailla tilinpäätöstietoja muihin samoihin toimialoihin oleviin yrityksiin ja saman yrityksen aikaisempiin vuosiin. Tätä vaihetta kutsutaan myös tilinpäätöksen oikaisuksi. Tilinpäätös oikaisu on lähinnä tilinpäätöstietojen uudelleenjärjestelyä. Toisessa vaiheessa mietitään mitkä ovat taloudellisen menestymisen osatekijät ja mitkä niistä otetaan mittauksen kohteeksi. Sen jälkeen valitaan tunnusluvut, joiden avulla voimme mitata näitä kohteita parhaiten. Valitut tunnuslukujen arvot lasketaan ja vertaillaan muiden yritysten vastaaviin arvoihin käyttäen hyväksi useamman vuoden tietoja. Tämän avulla hahmotetaan kokonaiskuva yrityksen kehityksestä suhteessa muihin. Saatuja tuloksia havainnollistetaan esimerkiksi taulukoiden avulla, tulki-

taan vastauksia ja tuloksia, ja tehdään lopulliset johtopäätökset sekä arvio menestymisestä ja tulevaisuuden näkymistä. (Kankaanpää, 2012)

3.2 Tilinpäätösanalyysin eri tasot

Tilinpäätöksestä saadaan hyvän ja riittävän pohjan yrityksen taloudellisen tilanteen analysoinnille (Vilkkumaa 2010, 43). Jokainen yritys on erilainen ja sen takia yrityksen taloudesta voidaan tehdä monenlaisia analyyssejä. Isommat yritykset haluavat syvällisemmin analyysin, kun taas pienelle yritykselle riittää jos käsittelee tilinpäätöstä yleisellä tasolla. Tässä ovat tavallisimpia analyyssejä:

Kuvio 2: Tilinpäätösanalyysin eri muodot (Salmi 2010, 114-115.)

3.3 Tunnuslukuanalyysi

Tunnusluvun tarkoituksena on tiivistää yrityksen tilinpäätöksestä saatavaa tietoa yhteen tunnuslukuun. Näiden tunnuslukujen avulla voimme vertailla erikokoisia yrityksiä keskenään. Tunnuslukuanalyysin tärkein tehtävä on laskea oikaistusta eri kausien ja eri yritysten välillä vertailukelpoisesta tulos- ja rahoituslaskelmasta sekä taseesta tarvittavia tunnuslukuja ja tehdä niiden perusteella tarvittavia johtopäätöksiä yrityksen taloudellisista toimintaedellytyksistä ja -kehityksistä. Tunnuslukuanalyysissä hahmotetaan tarkisteltavan yrityksen kannattavuus ja sen tuottama raha/kasavirta, yrityksen rahoitusasema eli vakavaraisuus ja maksuvalmius, sekä koko toiminnan kasvu odotukset, nämä kolme suunta mittaa yrityksen taloutta. Yrityksen kasvu on iso tekijä yrityksen arvonmäärityksessä, joka perustuu saatavien rahavirtojen arviointiin. (Salmi 2010, 226-227.)

3.4 Tunnusluvut ja niiden tulkinta

”Tunnusluvut ovat tilinpäätöksestä laskettuja mittareita, jotka on kehitetty mittaamaan yrityksen taloudellista suorituskykyä.” (Niskanen & Niskanen 2004, 110.) Yrityksen taloudellista tilaa voidaan selvittää käyttämällä ja vertailemalla kannattavuus (profitability), maksuvalmius (liquidity) ja vakavaraisuus (solvency) tunnuslukuja. Nämä ovat eniten käytettyjä tunnuslukuja. On olemassa myös muita tunnuslukuja kuten toiminnan tehokkuuden mittavia tunnuslukuja eli kiertonopeus tunnusluvut (turnover ration), konkurssin ennustamisessa käytettävät Z-luvut, kassavirtalaskelmiin perustavia tunnuslukuja ja osakekohtaisia tunnuslukuja. Tosi usein tilinpäätöksestä laskettavat tunnusluvut ovat suhdelukumuotoisia (ratio), josta voidaan päätteellä että joitakin tilinpäätöksen erät ovat suhteutettuja johonkin toiseen erään vaikka esim. taseen loppusummaan tai liikevaihtoon. Tunnuslukujen esittäminen suhdelukumuotoisena auttaa analyysoijaa vertailemaan tuloksia eri vuosien ja yritysten välillä. On kuitenkin muistettavaa että yleisimmin tunnusluvut analysoidaan noin 3-5 vuoden ajalta ja johtopäätöksiä ei voida tehdä pelkästään yhden yrityksen yhden vuoden tunnuslukujen perusteella. (Niskanen & Niskanen 2004, 111.)

Tunnuslukujen avulla saadun mittaustuloksen tarkkuus riippuu paljon tilinpäätösaineiston luotettavuudesta. Tunnusluvun toimivuuden voidaan katsoa riippuvan kahdesta tekijästä: reliabiliteetti eli luotettavuus ja validiteetti. Validiteetilla tarkoitetaan mittarin pätevyyttä ja se ilmaisee, missä määrin on kyetty mittamaan juuri siitä, mitä oli tarkoitettukin mitata. Toinen tekijä on reliabiliteetti, sillä tarkoitetaan mittarin luotettavuutta eli tunnuslukujen kykyä tuottaa ei-sattumanvaraisia tuloksia. (Heikkilä 1998; Niskanen & Niskanen 2004, 111.)

Tunnuslukuanalyysissä saatuja tunnuslukuja voidaan tulkita ja vertailla useammasta sunnista, kuten:

- Vertailun lähtökohtana voi olla tunnuslukujen absoluuttinen arvo eli tunnuslukuja voidaan vertailla niille annettuihin yleisiin ohjearvoihin. (Salmi 2010, 124.) Esimerkiksi Yritystutkimusneuvottelukunta antoi yleiset ohjearvot muutamille keskeisille tunnusluville. Tässä työssä tulen vertailemaan yrityksen tuloksia yleisiin ohjearvoihin.
- Vertailun lähtökohtana voi olla muutos ja muutoksen suunta eli tunnuslukuja vertaillaan yrityksen aikaisempiin arvoihin. On hyvin tärkeä tarkistella tunnuslukuja pidemmältä ajanjaksolta, koska sen avulla voidaan saada paremman kuvan tunnusluvun trendistä ja yrityksen kehityssunnasta. Tässä yhteydessä käytetään yleensä erilaisia aikasarja-analyyseja. (Salmi 2010, 124.) Tässä tutkimuksessa laaditaan prosenttilukumuotoisen tilinpäätöksen ja trendianalyysi, joiden avulla saadaan vertailukelpoiset tulokset sekä seurataan tilinpäätöserien ajallista kehitystä.

- Toimiala- ja kilpailijavertailun idea perustuu siihen, että keskenään vertailukelpoiset yritykset ovat toiminnaltaan samanlaisia ja niiden toiminta sijaitsee samassa maassa tai kaupungissa. Toimialan keskiluvuista tehdään niin sanotusti standarditunnuslukuja, jotka sitten vertaillaan yrityksen vastaavin tunnuslukuihin ja tehdään johtopäätökset aikaansaannosten tasosta. (Salmi 2010, 125.) Tässä työssä tarkisteltavan case yrityksen toimialueella ei ole samankaltaista yritystä, joten toimiala-vertailuun ei ole ai-
hetta. Saatuja tunnuslukuarvoja vertaillaan saman toimialan yritysten keskimääräisiin tunnuslukuihin.

3.5 Tilinpäätöstietojen muokkaus

Miksi tilinpäätöstietojen oikaisuja tehdään ylipäättänsä? Niiden tavoitteena on tilinpäätöstietojen tekeminen vertailukelpoisiksi. Ilman vertailukelpoisuutta tilinpäätöstietojen arvo vähenee huomattavasti. On hyvin tärkeä, että samat oikaisutoimenpiteet suoritetaan eri vuosilla ja eri yritykselle, jotta tilinpäätöksen tulokset olisivat keskenään luotettavia ja vertailukelpoisia. Vertailukelpoisista tiedoista voidaan selvittää hyvin tarkasti yrityksen menestyksellisyyttä kuvaava tulos ja varallisuustilanne. Yrityksen kannalta on tärkeä, että tilinpäätöstietojen analysoija tuntee ne periaatteet, yrityksen tavoitteet ja mahdollisuuden, joita yrityksellä on käytettävissä tulosta suunnitellessaan. (Salmi 2010, 108.; Kallunki & Kytönen & Martikainen 1999, 42-44.) Yrityksen tulossuunnittelun kohteena ovat eri tavoitetulokset, joita ovat esim. kirjanpidollinen, verotuksellinen ja operatiivinen tulos. Virallisessa tilinpäätöksessä ilmoitettu yrityksen tilikauden tulos ja rahoitustilanne eivät anna oikeaa kuvaa yrityksen toiminnan kannattavuudesta ja taloudellisesta kehityksestä. (Salmi 2010, 108.; Kallunki & Kytönen & Martikainen 1999, 43.)

4 Case Yritys X Oy

Yritys X Oy on osakeyhtiö, jolla on edustustalo Venäjällä Moskovassa. Yritys perustettiin Suomessa vuonna 1994, ja alun perin tarkoituksena oli tarjota markkinointi- ja myyntipalveluja paikallisille markkinoille. Vuonna 2006 yhtiön omistaja vaihtui, jonka seurauksena uudet omistajat onnistuivat tuomaan uusia kontakteja ja sen jälkeen yhtiö laajensi toimintaansa Venäjälle ja jatkaa samaa linjaa nykyäänkin. Taantumien jälkeen työntekijöiden määrä on taas kasvussa, ja tällä hetkellä yrityksessä työskentelee seitsemän henkilöä. Muu työvoima on ulkopuolista. Eli tilanteen mukaan yritys vuokraa lisää työvoimaa. Yhtiön toimenkuvaan kuuluvat liikkeenjohdon konsultointipalvelut ja niihin liittyvät tutkimukset, yrityshallintoon liittyvät tehtävät; tuonti ja vienti palvelut ja rakennus sekä huolto palvelut. Yhtiö ei valmista mitään konkreettista tuotteita vaan hoitaa ja tekee kaikki tarvittavat kuljetusasiakirjat, tutkimukset, sertifikaatit ja lisenssit.

5 Case Yritys X Oy:n tilinpäätösanalyysi

Tässä tutkimuksessa ensin suoritettiin tilinpäätöstietojen oikaisuvaatimuksia, sen jälkeen siitä saatu tilinpäätöstieto muutettiin prosenttilukumuotoiseksi ja sen jälkeen tehtiin trendianalyysi. Näillä toiminnoilla halusin tuottaa tämän tutkimuksen lukijalle kokonaiskuvan yrityksen taloudellisesta tilanteesta. Tämän jälkeen suoritettiin tunnuslukuanalyysi, jossa päätavoitteena oli selvittää yrityksen kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden tilanne. Tämän toiminnan tavoitteena oli saada mahdollisimman kokonaisvaltaisen kuvauksen kyseisen yrityksen tuloksesta ja kehityssuunnista. Tunnuslukuanalyysistä saatuja arvoja vertailtiin Yritystutkimus ry antamiin ohjearvoihin, sekä aiempien tilikausien tunnuslukuarvoihin. Tämän lisäksi yritystä verrataan myös toimialan yleiseen tasoon käyttämällä vertailukohteena TEM-toimialapalvelun julkaisemaa toimialatilastoa. Olen valinnut tähän tutkimuksen sellaiset tunnusluvut, joille löytyi vertailutieto Tilastokeskuksen toimialavertailutiedoista. Olen jättänyt joitakin tunnuslukuja pois tästä tutkimuksesta kuten esim. myyntisaamisten, ostovelkojen ja vaihto-omaisuuden kiertoajan tunnusluvut sekä henkilöstön määrällä mitatun yrityskoon ja henkilöä kohti jakautuneen liikevaihdon, koska näillä ei ole niinkään suurta merkitystä yrityksen talousarvioinnin kannalta.

5.1 Yritys X Oy:n oikaisuvaatimukset

Ensimmäiseksi katsotaan minkälaisia oikaisuja suoritettiin case-yrityksen tuloslaskelman tilinpäätöseriin 2008-2011 aikana. Taulukosta 1 nähdään, että yrityksen liiketoiminnan muille tuotoille ei aiheudu minkälaisia oikaisutoimenpiteitä, ja ne otetaan suoraan virallisesta tuloslaskelmasta (LIITE 1). Case-yrityksellä ei ole aine- ja tarvikevarastoa eivätkä ulkopuoliset palvelut vaadi oikaisuja, joten nämä erät siirtyvät sellaisinaan oikaistuun tuloslaskelmaan. Virallisessa tuloslaskelmassa esitetyt palkat ja palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut yhdistettiin oikaistun tuloslaskelmaan erään henkilöstökulut. Liiketoiminnan muut kulut sekä suunnitelman mukaiset poistot ei vaadi oikaisuja ja ne merkitään sellaisinaan oikaistuun tuloslaskelmaan. Satunnaisiin kuluihin on merkattu vuonna 2008 kokonaisomaisuuteen sisältynyt auto, jonka myytin tappiolla -9000€ sekä vuonna 2010 saatu satunnainen tuotto 3625,91, nämä erät eliminoidaan, koska nämä erät eivät kuulu säännölliseen ja jatkuvan toimintaan, ja sen takia eivät saa vaikuttaa yrityksen nettotulokseen. Yrityksen tuloverot koostuvat ennakkoveroista, veronpalautuksista tai jäännösveroista, laskennallisista veroista ja laskennallisten verojen palautuksista. Tase-erittelystä nähdään, että yritykselle on syntynyt 45,39 ennakkoveroa ja -180,01 jäännösveroa vuonna 2009. Ennakkoverot ovat aina tilikauden tuloksesta aiheutuneita veroja, kun taas jäännösverot ovat aiheutuneet aikaisempien tilikausien aikana. Tämä jäännösvero-erä siirretään satunnaisiin eriin. Muille oikaisulle ei ollut tarvetta.

Yritys X Oy:n OIKAISTUTULOSLASKELMA	2008	2009	2010	2011
Liikevaihto	1,066,151.08	175,752.83	435,094.68	876,001.08
Liiketoiminnan muut tuotot	0.00	50,000.00	15,975.11	11,098.03
LIIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ	1,066,151.08	225,752.83	451,069.79	887,099.11
Aine- ja tarvikekäyttö	504,343.13	22,699.51	214,687.29	493,350.30
Ulkopuoliset palvelut	35,796.84	3,632.00	785.00	4,123.40
Henkilöstökulut	141,406.89	51,463.62	90,515.98	142,654.87
Liiketoiminnan muut kulut	136,001.71	121,638.22	106,962.30	220,980.65
Valmisteveraston lisäys/vähennys	0.00	0.00	0.00	0.00
KÄYTTÖKATE	248,602.51	26,319.48	38,119.22	25,989.89
Suunnitelman mukaiset poistot	78,819.64	94,075.15	9,094.32	16,954.76
LIIKETULOS	169,782.87	-67,755.67	29,024.90	9,035.13
Muut korko- ja rahoitustuotot	3,077.56	2.41	112.89	1,325.34
Korkokulut ja muut rahoituskulut	8,695.78	7,433.42	7,209.08	4,225.19
Välittömät verot	43,518.01	45.39	7,483.03	1,720.95
NETTOTULOS	120,646.64	-75,146.11	14,445.68	4,414.33
Satunnaiset tuotot	0.00	0.00		0.00
Satunnaiset kulut		-180.01	0.00	0.00
KOKONAISTULOS	120,646.64	-74,966.10	14,445.68	4,414.33
Poistoeron lisäys/vähennys				
Vapaehtoisten varausten lisäys/vähennys				
Muut tuloksen oikaisut				
TILIKAUDEN TULOS	120,646.64	-74,966.10	14,445.68	4,414.33

Taulukko 1. Oikaistu tuloslaskelma v. 2008-2011

Taseen oikaisujen tavoitteena on eliminoida sellaiset vastaavien erät, joilla ei ole tulontuotamiskykyä eli omaisuusarvoa, mutta merkitä sellaiset varallisuuden liittyvät erät, jota ei ole merkattu taseessa. (Salmi 2010, 138.) Yrityksen virallinen tase on tehty niin sanotusti lyhenyttyssä muodossa (LIITE 2) ja näin olleen suurin osa yrityksen oikaistun taseen eristä saatiin suoraan virallisesta taseesta.

5.2 Prosenttilukumuotoinen analyysi

Yksi tapaa analysoida yrityksen tilinpäätöksien eriä on laatia prosenttilukumuotoinen tilinpäätös. Prosenttilukumuotoisessa tilinpäätöksessä tuloslaskelman erät suhteutetaan liikevaihtoon ja taseen erät taseen loppusummaan. Tällaisella tilinpäätöksellä voidaan esimerkiksi arvioida sitä, miten kustannuserät kehittyvät suhteessa liikevaihtoon. Prosenttilukumuotoinen tilinpäätös toimii myös silloin, kun halutaan vertailla keskenään hyvinkin erikokoisten yritysten kustannus- ja taserakenteita. (Niskanen & Niskanen 2004, 87.).

Yritys X Oy:n				
Prosenttilukumuotoinen tuloslaskelma	2008	2009	2010	2011
Liikevaihto	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
Liiketoiminnan muut tuotot	0.00%	28.45%	3.67%	1.27%
LIIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ	100.00%	128.45%	103.67%	101.27%
Aine- ja tarvikekäyttö	47.31%	12.92%	49.34%	56.32%
Ulkopuoliset palvelut	3.36%	2.07%	0.18%	0.47%
Henkilöstökulut	13.26%	29.28%	20.80%	16.28%
Liiketoiminnan muut kulut	12.76%	69.21%	24.58%	25.23%
Valmisteveraston lisäys/vähennys	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
KÄYTTÖKATE	23.32%	14.98%	8.76%	2.97%
Suunnitelman mukaiset poistot	7.39%	53.53%	2.09%	1.94%
LIIKETULOS	15.92%	-38.55%	6.67%	1.03%
Muut korko- ja rahoitustuotot	0.29%	0.00%	0.03%	0.15%
Korkokulut ja muut rahoituskulut	0.82%	4.23%	1.66%	0.48%
Välittömät verot	4.08%	0.03%	1.72%	0.20%
NETTOTULOS	11.32%	-42.80%	3.32%	0.50%
Satunnaiset tuotot	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
Satunnaiset kulut	0.00%	-0.10%	0.00%	0.00%
KOKONAISTULOS	11.32%	-42.70%	3.32%	0.50%
Poistoeron lisäys/vähennys				
Vapaehtoisten varausten lisäys/vähennys				
Muut tuloksen oikaisut				
TILIKAUDEN TULOS	11.32%	-42.70%	3.32%	0.50%

Taulukko 2. Prosenttilukumuotoinen tuloslaskelma v. 2008-2011

Taulukosta 2 havaitaan, että suurimmat kuluerät ovat: aine- ja tarvikekäyttö, henkilöstökulut sekä liiketoiminnan muut kulut. Merkittävät muutokset tapahtuivat juuri näissä erissä, esim. vuonna 2011 aine- ja tavarakäyttö ja liiketoiminnan muut kulut ovat kasvaneet noin 10 - 12 % suhteessa liikevaihtoon. Vuonna 2009 aine- ja tarvikekäyttö on ollut vain 12,92 % kun taas liiketoiminnan muut kulut olivat 69,21 %. Aine- ja tavarakäyttö kustannusten lasku prosentuaalisesti ja liiketoiminnan muiden kulujen nousu johtuu siitä, että yrityksen liikevaihto on ollut hyvin pieni verrattuna muihin vuosiin. Oletettavasti yrityksen liikevaihdon lasku johtuu huonosta taloudellisesta tilanteesta maailmassa eli taloustaantumasta. Käyttökateen ja liiketuloksen osalta havaitaan siitä, että nämä arvot ovat pienentyneet tarkastelujaksolla noin 15 - 20 %. Korko- ja rahoitustuotoissa sekä korko- ja rahoitusmenoissa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Vuosina 2008-2009 maailmassa alkoi talouskriisi, joka koski myös tätä yritystä, joten yrityksen tilikauden tulos on kehittynyt tarkastelujakson vaihtelevasti ja vaikka yrityk-

sen tilikauden tulos on pienentynyt viimeisenä vuonna, kuitenkin voidaan sanoa, että yrityksen toiminta vaikuttaa vakiintuneelta ottaen huomion siitä, että yrityksellä on ollut suuria vaikeuksia vuonna 2009. (Korhonen 2012, 27-28.)

Yritys X Oy:n

Prosenttilukumuotoinen tase

	2008	2009	2010	2011
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Muut pitkävaikutteiset menot	26.61%	15.56%	20.34%	0.51%
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	26.61%	15.56%	20.34%	0.51%
Aineelliset hyödykkeet:				
Maa- ja vesialueet				
Rakennukset ja rakennelmat				
Koneet ja kalusto	10.30%	23.21%	2.72%	7.18%
Muut aineelliset hyödykkeet				
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	10.30%	23.21%	2.72%	7.18%
Sijoitukset:				
Muut osakkeet ja osuudet	40.76%	47.24%	21.38%	29.16%
Muut saamiset				
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Myyntisaamiset	0.89%	0.00%	4.59%	9.99%
Sisäiset saamiset	20.06%	11.38%	0.00%	3.74%
Muut saamiset	0.14%	0.16%	3.86%	0.00%
Siirtosaamiset	0.18%	0.03%	0.07%	0.64%
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	21.27%	11.57%	8.51%	14.37%
Rahat ja pankkisaamiset	1.07%	2.42%	47.06%	48.78%
VASTAAVAA YHTEENSÄ	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

Taulukko 3. Yritys X Oy:n prosenttilukumuotoinen tase vastaavaa v. 2008-2011

Prosenttilukumuotoista tasetta voidaan käyttää esimerkiksi yrityksen omaisuus- ja rahoitusrakenteen muutosten seurantaan (Niskanen & Niskanen 2004, 92). Taulukosta 3 nähdään sen, että vuonna 2008 ja 2009 yritykset suurimman osan varoista koostuvat eristä: sijoitukset ja aineettomat hyödykkeet, niiden prosentuaalinen osuus koko taseesta oli yli 60 %. Aineettomissa hyödykkeissä merkittävin muutos tapahtui vuonna 2011, jolloin muut pitkävaikutteiset menot ovat pienentyneet merkittävästi suhteellista osuuttaan. Rahat ja pankkisaamiset sekä sijoitukset muodostivat vuonna 2010-2011 suurin ryhmän yrityksen varoista, ja tämän erän osuus koko taseesta oli ollut yli 70%. Koko tarkastelujaksolla sijoitusten osuus on pienentynyt kokonaisuudessaan noin 10 prosentiksi. Myyntisaamiset ovat kasvaneet noin 9 %, kun lyhytaikaiset saamiset ovat pienentyneet noin 6 %. Rahojen ja pankkisaamisten osuus taseen loppusummasta on kasvanut koko tarkastelujakson aikana huimat 47 %. Kasvu johtuu siitä, että yritys on ottanut vuonna 2010 velka omistusyhteisyrittäjänsä. (Korhonen 2012, 29.)

Yritys X Oy:n tase vastattavaa	2008	2009	2010	2011
OMA PÄÄOMA				
Osakepääoma	0.53%	0.61%	0.28%	0.38%
Muut rahastot				
Edellisten tilikausien voitto	28.16%	59.68%	28.05%	12.11%
Tilikauden tulos	23.33%	-18.24%	1.98%	0.66%
Taseen oma pääoma yhteensä	52.01%	42.04%	30.30%	13.14%
Oma pääoma yhteensä	52.01%	42.04%	30.30%	13.14%
VIERAS PÄÄOMA				
Lainat rahoituslaitoksilta	25.47%	25.53%	53.77%	67.67%
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	25.47%	25.53%	53.77%	67.67%
Korolliset lyhytaikaiset velat	3.26%	4.00%	1.71%	2.47%
Ostovelat	0.00%	16.82%	8.39%	10.95%
Sisäiset ostovelat	0.52%	2.57%	3.24%	0.47%
Muut korottomat lyhytaikaiset velat	18.73%	9.04%	2.59%	5.30%
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	22.52%	32.43%	15.92%	19.19%
Vieras pääoma yhteensä	47.99%	57.96%	69.70%	86.86%
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

Taulukko 4: Prosenttilukumuotoinen tase vastattavaa v. 2008-2011

Taseen vastattavaa-puolen prosenttilukumuotoinen versio soveltuu esimerkiksi yrityksen rahoitusrakenteen muutosten tarkasteluun (Niskanen & Niskanen 2004, 92). Taulukosta 4nähdään, että viimeisenä vuonna case yrityksen suurin rahoituserä koostuu pitkäaikaisesta vierasta pääomasta, noin 68 % koko taseesta. Tasekirjasta ilmenevien tietojen mukaan yrityksellä on kaksi lainaa, josta yksi on omistusyhteisyrietykselle vuonna 2010 otettu iso laina. Oman pääoman erän osalta havaitaan, että se on pienentynyt tarkasteluvälillä 52,10 prosentista 13,14 prosenttiin. Toisin sanoen yritys ei pystynyt kasvattamaan oman pääoman vaan kasvatti pitkäaikaisen vieraan pääoman osuutta merkittävästi. Yrityksen lyhytaikainen vieras pääoma on pysynyt suhteellisen samanlaisina. Muita merkittäviä muutoksia ei ollut havaittavissa. (Korhonen 2012, 29.)

5.3 Trendianalyysi

Trendianalyysi-menetelmän avulla voidaan seurata tilinpäätöserien ajallista kehitystä ja selvittää miten yritys on kehittynyt tarkasteltavina vuosina, sekä mitkä olivat menestykseen ja kehitykseen johtaneet syyt. (Niskanen & Niskanen 2004, 96.) Kuitenkin tulisi huomioida sen, että trendianalyysi ei sovellu yritysten keskinäiseen vertailuun vaan ainoastaan yhden yrityksen peräkkäisten tilikausien vertailuun, toisin kuin prosenttilukumuotoisessa tilinpäätöksessä. (Niskanen & Niskanen 2004, 102.) Tässä kappaleessa esitetään case yrityksen vuosien 2008-2011 tilinpäätökset trendianalyysinä ja sen jälkeen tehdään sisällön analysointi. Taulukko 5 esittää tuloslaskelman trendianalyysin ja taulukko 6 taseen trendianalyysin. Olen käyttänyt tässä analyysissä perusvuotena vuosi 2008 ja muut vuodet verrattiin siihen.

Yritys X Oy:n

Taseen trendianalyysi

	2008	2009	2010	2011
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Muut pitkävaikutteiset menot	100.00%	50.44%	145.75%	2.70%
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	100.00%	50.44%	145.75%	2.70%
Aineelliset hyödykkeet:				
Maa- ja vesialueet				
Rakennukset ja rakennelmat				
Koneet ja kalusto	100.00%	194.46%	50.30%	97.49%
Muut aineelliset hyödykkeet				
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	100.00%	194.46%	50.30%	97.49%
Sijoitukset:				
Muut osakkeet ja osuudet	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
Muut saamiset				
	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Myyntisaamiset	100.00%	0.00%	983.22%	1569.84%
Sisäiset saamiset	100.00%	48.96%	0.00%	26.09%
Muut saamiset	100.00%	100.00%	5332.18%	0.00%
Siirtosaamiset	100.00%	14.87%	70.26%	501.49%
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	100.00%	46.95%	76.29%	94.48%
Rahat ja pankkisaamiset	100.00%	194.90%	8385.51%	6371.02%
VASTAAVAA YHTEENSÄ	100.00%	86.28%	190.69%	139.79%

Taulukko 5. Tuloslaskelman trendianalyysi v. 2008-2011

Taulukosta 5 nähdään, että case-yrityksen volyyymi on ollut hyvin vaihteleva näiden vuosien aikana. Heikoin vuosi on ollut 2009, jolloin liikevaihdon laskua perusvuoteen nähden on ollut noin 83%, ja jos katsotaan tämä erä kokonaisuudessa vuodesta 2008 vuoteen 2011 liikevaihdon

osuus pienensi arvoja noin 17 %. Seuraavaksi tarkistetaan yrityksen menot ja kulut, niiden osalta merkittävin huomio ulkopuolisissa palveluissa, niiden erä pienensi osuuttaan vuodesta 2008 vuoteen 2011 noin 84% ja liiketoiminnan muut kulut ovat kasvaneet 65 %. Tase-erittelystä nähdään, että vuonna 2011 kulut syntyvät ulkomaan matkoista, päivärahoista ja edustus menoista. Isot muutokset ovat tapahtuneet vuonna 2009 aine- ja tarvikekäytössä sekä henkilökuluissa. Tilikauden ostot ovat pienentyneet 95 prosenttia, koska yrityksellä ei ollut varoja, sekä vuonna 2009 yrityksen palveluksessa on ollut vain kolme työntekijä, jonka seurauksena henkilöstökulut ovat vähentyneet 64 %. Vuonna 2011 käyttökate on pienentynyt perusvuoteen nähden 89 %. Vaikka yrityksen liikevaihto ja tilikauden tulos ovat laskeneet vuodesta 2008 vuoteen 2011, on yrityksen taloudellinen tilanne huomattavasti paremmin kuin vuonna 2009. Jos olisin vertailut yrityksen tuloslaskelman tilinpäätöseriä vuodesta 2009 vuoteen 2011, niin prosenttitulokset olisivat aivan toisenlaiset. (Korhonen 2012, 35-36.)

Yritys X Oy:n

Taseen trendianalyysi

	2008	2009	2010	2011
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Muut pitkävaikutteiset menot	100.00%	50.44%	145.75%	2.70%
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	100.00%	50.44%	145.75%	2.70%
Aineelliset hyödykkeet:				
Maa- ja vesialueet				
Rakennukset ja rakennelmat				
Koneet ja kalusto	100.00%	194.46%	50.30%	97.49%
Muut aineelliset hyödykkeet				
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	100.00%	194.46%	50.30%	97.49%
Sijoitukset:				
Muut osakkeet ja osuudet	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
Muut saamiset				
	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Myyntisaamiset	100.00%	0.00%	983.22%	1569.84%
Sisäiset saamiset	100.00%	48.96%	0.00%	26.09%
Muut saamiset	100.00%	100.00%	5332.18%	0.00%
Siirtosaamiset	100.00%	14.87%	70.26%	501.49%
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	100.00%	46.95%	76.29%	94.48%
Rahat ja pankkisaamiset	100.00%	194.90%	8385.51%	6371.02%
VASTAAVAA YHTEENSÄ	100.00%	86.28%	190.69%	139.79%

VASTATTAVA	2008	2009	2010	2011
OMA PÄÄOMA				
Osakepääoma	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
Muut rahastot				
Edellisten tilikausien voitto	100.00%	182.85%	189.95%	60.12%
Tilikauden tulos	100.00%	-67.46%	16.19%	3.95%
Taseen oma pääoma yhteensä	100.00%	69.74%	111.10%	35.33%
VIERAS PÄÄOMA				
Lainat rahoituslaitoksilta	100.00%	86.46%	402.54%	371.37%
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	100.00%	86.46%	402.54%	371.37%
Korolliset lyhytaikaiset velat	100.00%	105.77%	100.00%	105.77%
Ostovelat	0.00%	100.00%	100.00%	100.00%
Sisäiset ostovelat	100.00%	425.47%	1182.34%	125.00%
Muut korottomat lyhytaikaiset velat	100.00%	41.61%	26.32%	39.56%
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	100.00%	124.26%	134.86%	119.14%
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	100.00%	86.28%	190.69%	139.79%

Taulukko 6. Taseen trendianalyysi v. 2008-2011

Taulukosta 6 nähdään, että rahat ja pankkisaamiset, sekä myynti- ja siirtosaamiset ovat kokonaisuudessa kasvaneet hyvin. Esimerkiksi yrityksen myyntisaamisten erä kasvoi noin 1400 % perusvuoteen, tämä tarkoittaa sen, että eli case yrityksellä on vuonna 2011 enemmän saatavia asiakkailta verrattuna vuoteen 2008. Vaikka siirtosaamisten erä vaikuttaa prosentuaalisesti isolta, se on melko merkityksetön absoluuttisin luvuin mitattuna. Aineelliset hyödykkeet ovat pysyneet samanlaisena, mutta aineettomat hyödykkeet ovat pienentyneet 97 %. Merkittävin muutos tapahtui raha ja pankkisaamisten kohdalla, prosentuaalinen muutos on ollut huima, tähän tuloksen vaikutti omistusyhteisyritykseltä otettu vuonna 2010 laina. Taseen loppusumma on kasvanut noin 39 %. (Korhonen 2012, 37-38.)

Taseen vastattavaa-puolta tarkasteltaessa havaitaan, että yrityksen oma pääoman erä laski vuonna 2011 arvoja 65 % perusvuoteen verrattuna, johtuen siitä, että yrityksen kertyneet voittovarot ja erityisesti tilikauden tulos erät ovat pienentyneet. Tilikauden tulos vuonna 2011 on ollut 97 % pienempi kuin vuonna 2008, mutta silti vuoden 2011 tulos on parempi verrattuna vuoteen 2009. Näihin prosentuaalisiin arvoihin vaikutti tosi paljon tämä yrityksen heikoin ja tappiollinen vuosi 2009. Vieraan pääoman eristä voidaan havaita sen, että suurin muutos tapahtui pitkäaikaisessa vieraassa pääomassa. Vuodesta 2008 se on kasvanut noin 270 %, mikä ei ole yrityksen toiminnan kannalta positiivinen asia. Kuten olen aikaisemmin maininnut tässä tutkimuksessa, pitkäaikaisen vieraan pääoman kasvun vakuutti omistusyhteisyritykseltä

otettu laina. Lyhytaikainen vieras pääoma on kasvanut noin 19 % ja sisäiset ostovelat ovat kasvaneet noin 25 % perusvuoteen nähden. (Korhonen 2012, 37-38.)

6 Case Yritys X Oy:n tunnuslukuanalyysi

Yksi tämän tutkimuksen tärkeimmästä tavoitteesta oli selvittää yrityksen taloudellista tilaa tunnuslukuanalyysin avulla, ja jotta tälle kyseiselle yritykselle olisi hyötyä tästä tutkimuksesta, minun tulisi valita oikeat tunnusluvut. Oikeiden tunnuslukujen avulla sekä riittävän suurella ajanjaksolla, case yrityksellä on hyvät mahdollisuudet seurata omaa taloudellista kehitystä sekä hyödyntää saaduista tuloksista ja tiedoista myös tulevaisuudessa. Tunnuslukuanalyysin avulla voidaan nähdä missä yrityksellä on mennyt hyvin ja missä pitäisi tehdä parannusta. Yrityksen tuloslaskelmalle ja taseelle tehtiin tässä tutkimuksessa aiemmin tarvittavat oikaisuvaatimukset ja seuraavaksi niiden tilinpäätöstietojen pohjalta lasketaan 10 yleisemmin käytettyä tunnuslukua, jotka mittaavat yrityksen kannattavuutta, vakavaraisuutta ja maksuvalmiutta.

Toiminnan volyyymi

Aloitetaan tarkastelut case-yrityksen liikevaihdon kehityksestä. Taulukosta 7 voidaan havaita, että se on ollut hyvin vaihteleva vuosina 2008-2011. Toiminnan volyyymi on ollut huippulukemissa vuonna 2008, johtuen tuottoisista projekti- ja palvelumyynneistä. Vuonna 2009 liikevaihdossa tapahtui lasku, liikevaihto väheni yli 70 prosenttia johtuen tilauksien vähenemisestä. Liikevaihtoon laskemiseen vaikutti myös maailmaan taantumasta, joka tapahtui juuri näillä vuosina (2008-2009). Verrattuna ”Muu liikkeenjohdon konsultointi”-toimialaan Yritys X Oy sijoittuu mediaanin ja keskiarvon yläpuolelle. Työhenkilöiden määrä yrityksessä on ollut kaudella 2008-2011 noin 3-7 henkilöä.

Tunnuslukuja toimialoittain ja kokoluokittain, Liikevaihto/yritys				
	Alle 10 henkilöä			
	2008	2009	2010	2011e
7022 Muu liikkeenjohdon konsultointi				
Liikevaihto/yritys 1000e				
Keskiarvo	164,7	148,7	166,9	170,5
Mediaani	53,6	51	52,1	55,5
Yritys X Oy	1066,2	225,7	451,1	887,1

Taulukko 7. Yritys X Oy:n ja toimialan mediaanin ja keskiarvon liikevaihto (1000 €) v. 2008-2011

6.1 Kannattavuus

Kannattavuus on yrityksen tärkein tavoite ja se merkitsee siitä, että yrityksen liikevaihto on isompi kuin sen vastaavan ajanjakson kulut, eli toisin sanoen yrityksen tulon määrä on suurempi kuin yrityksen menot. Yritystoiminnan kannattavuudesta on paljon hyötyä eri sidosryhmille esim. omistajille, henkilöstölle ja toimitusjohtajalle. Yrityksen on oltava kannattava, koska hyvän kannattavuuden kautta voidaan pitää huolta myös yrityksen maksuvalmiudesta ja vakavaraisuudesta. Yleisimmät kannattavuuden tunnusluvut ovat: käyttökateprosentti, liiketulosprosentti, nettotulosprosentti, rahoitustulosprosentti. Pääoman tuottoon liittyvät tunnusluvut ovat: kokonaispääoman tuotto-%, sijoitetun pääoman tuotto-% ja oman pääoman tuotto-%. Nämä luvut ovat prosenttimuotoiset ja niitä suhteutetaan joko liikevaihtoon tai pääomaan. (Yritystutkimisneuvottelukunta 2009, 88-89.)

Liiketulosprosentti (EBIT- %)

Liiketulos on välitulos, joka esitetään oikaistussa tuloslaskelmassa. Liiketulos poikkeaa virallisen tuloslaskelman liikevoitosta (-tappiosta) analyysissä tehtyjen oikaisujen määrällä, jotka voivat olla esimerkiksi laskennalliset palkkakorjaukset ja liiketoiminnan muista tuotoista tai kuluista satunnaisesti eriin tehdyt siirrot. Liiketuloksen avulla voidaan selvittää kuinka paljon varsinaisen liiketoiminnan tuotoista on jäljellä ennen rahoituseriä ja veroja. (Yritystutkimisneuvottelukunta 2011, 61.) Liiketulos- % = (Liiketulos/Liiketoiminnan tuotot yhteensä) x 100

Esim. Yritys X Oy:n liiketulos- % vuonna 2010 = $26\,024,90 / 451\,069,79 \times 100 = 6,43\%$

Tunnuslukuja toimialoittain ja kokoluokittain, Liiketulos-%				
	Alle 10 henkilöä			
	2008	2009	2010	2011e
7022 Muu liikkeenjohdon konsultointi				
Liiketulos-%				
Keskiarvo	3,7	4,9	3,2	4,3
Mediaani	4,6	3,5	2,8	4,5
Yritys X Oy	16,0	-30,0	6,4	1,0

Taulukko 8. Case yrityksen ja toimialan mediaanin ja keskiarvon liiketulos- % v. 2008-2011

Liiketulosprosentille Yritystutkimisneuvottelukunta antaa seuraavat ohjeelliset arvot:

> 10 % hyvä; 5 - 10 % tyydyttävä; < 5 % heikko

Case-yrityksen tarkastelujakson aikana liiketuloksen kehityksen vertaillen voidaan jälleen huomata toiminnan vaihtelevuutta. Vuonna 2008 yrityksen liiketulosprosentin arvo oli 16% , joka on yli 12 % korkeampi toimialan keskiarvon ja yli 11 % korkeampi toimialan mediaanin verrattuna. Taulukosta voidaan nähdä, että yrityksen liiketulosprosentti on ollut heikommil-

laan vuonna 2009, johtuen liiketoiminnan tuottojen laskusta, eli yrityksen kulut ovat suurimmat kuin sen toiminnasta saadut tulot. Yrityksen liiketulos on ollut vuonna 2009 -30 %, jonka jälkeen luku on parantunut selvästi, mutta kuitenkin on Yritystutkimus ry ohjearvojen mukaan edelleen heikko. Vuonna 2010 on päästy tyydyttävälle tasolle ja kasvu edelliseen vuoteen on ollut yli 35 %. Vuosi 2008 ja 2010 on ollut hyvällä tasolla tulosten osalta, kun taas vuonna 2011 liiketulos on ollut niukasti positiivinen. Liiketulosprosentti on huomattavasti toimialan keskiarvoa ja mediaania korkeampi vuosina 2008 ja 2010. Vuosi 2009 ja 2011 ovat olleet vertailussa huonoimmat.

Nettotulosprosentti

Nettotulosprosentti on kannattavuuden tunnusluku, joka osoittaa kuinka paljon prosenttia yrityksen liikevaihdosta jää voittoriville asti. Nettotulos saadaan, kun liiketulokseen lisätään tuloslaskelman rahoitustuotot ja vähennetään rahoituskulut ja verot. Tämä nettotulos jaetaan liiketoiminnan kokonaistuotolla. Mitä suurempi nettotulosprosentti on, sitä paremmin yritys voi maksaa osinkoa yrityksen omistajalleen. Pitkällä aikavälillä yrityksen nettotuloksen tulee olla positiivinen, jotta yrityksen toimintaa voidaan pitää kannattavana ja, jotta yritys pystyy maksamaan omistajalle osinkoja nimenomaan pitemmällä aikavälillä. (Vilkkumaa 2010, 47; Yritystutkimisneuvottelukunta 2009, 57.)

Nettotulos- % = (Nettotulos/Liiketoiminnan tuotot yhteensä) x 100

Esim. Nettotulos- % vuosi 2010 = 14 445,68/451 069,97 x 100 = 3,2 %

Tunnuslukuja toimialoittain ja kokoluokittain, Nettotulos- %				
	Alle 10 henkilöä			
	2008	2009	2010	2011e
7022 Muu liikkeenjohdon konsultointi				
Nettotulos-%				
Keskiarvo	1,7	4,5	1,9	3
Mediaani	1,6	1	0,7	2,6
Yritys X Oy	11,3	-33,3	3,2	0,5

Taulukko 9. Case yrityksen ja toimialan mediaanin ja keskiarvon nettotulos- % v. 2008-2011

Tämän mittarin hyvä tai huono arvo on omistajien näkökulmasta hyvin tärkeä suorituskyvyn mittari, sillä se kertoo suoraan yritystoiminnan kannattavuudesta. Taulukosta 10 käy ilmi, että tarkastelujakson aikana Yrityksen Oy:n nettotulosprosentti on ollut pitkälti samantyylinen kuin kahdessa edellä mainitussa tunnusluvussa. Paras nettotulos on ollut vuonna 2008 ja yrityksen nettotulosprosentin arvo oli 11,3 %, joka on yli 9 % korkeampi toimialan keskiarvon ja mediaanin verrattuna. Heikoin vuosi on ollut 2009, jolloin nettotulosprosentti on ollut -33 %. Kuten aikaisemmissa tunnusluvuista nettotulosprosentin lasku johtuu liiketoiminnan tuottojen alentumisesta. Tulos on parantunut huomattavasti vuodesta 2009 vuoteen 2010, mutta laski

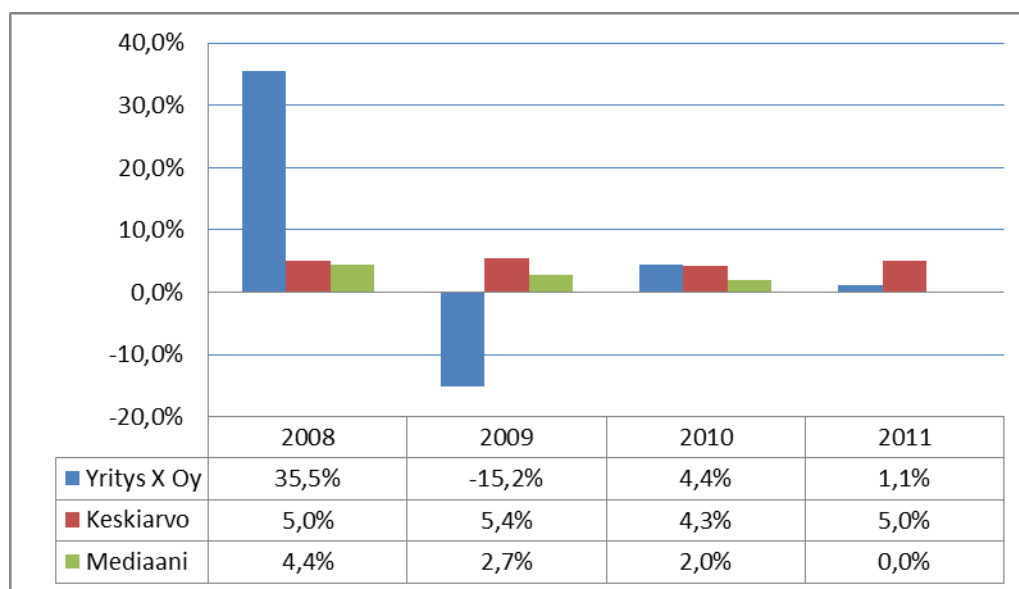
taas hieman vuonna 2011. Vuonna 2010 nettotulos on ollut 3,2 %, mikä on huomattavasti toimialan keskiarvoa ja mediaania korkeampi, jopa yli kaksinkertainen. Jos vertaillaan tunnuslukuja vuodesta 2009 vuoteen 2011, niin niiden välinen erotus on noin 34 %. Näin ollen voidaan sanoa, että yrityksen toiminta on ollut kuitenkin suhteellisen kannattavaa, koska nettotulos on ollut positiivinen. (Sonninen 2012, 46; Korhonen 2012, 44.)

Kokonaispääoman tuotto-% (ROA, Return on assets)

Kokonaispääoman tuotto-% tunnusluku mittaa yrityksen kykyä tuottaa tulosta kaikelle toimintaan sitoutuneelle pääomalle. Tunnusluvussa verrataan yrityksen tulosta ennen rahoituskuluja ja veroja koko siihen pääomaan, joka on sitoutunut yritystoimintaan. Verrattuna sijoitetun pääoman tuotto-%:iin, tämä luku on paljon käyttökelpoisempi silloin, kun jakoa korolliseen ja korottomaan pääomaan ei pystytä selvittämään. (Yritystutkimisneuvottelukunta 2011,64.) Kokonaispääoman tuotto-%:lle on annettu seuraavat viitteelliset ohjearvot: > 10 % hyvä; 5 - 10 % tyydyttävä; < 5 % heikko

Kokonaispääoman tuotto-% = $(\text{Nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot (12kk)}) / \text{Taseen loppusumma (keskimäärin)} \times 100$

Esim. Kokonaispääoman tuotto-% vuosi 2010 = $(14\,445,68 + 7\,096,19 + 7\,483,03) / 912\,577,14 \times 100 = 3,18 \%$

Kuvio 3. Kokonaispääoman tuotto-%:n kehitys v. 2008-2011

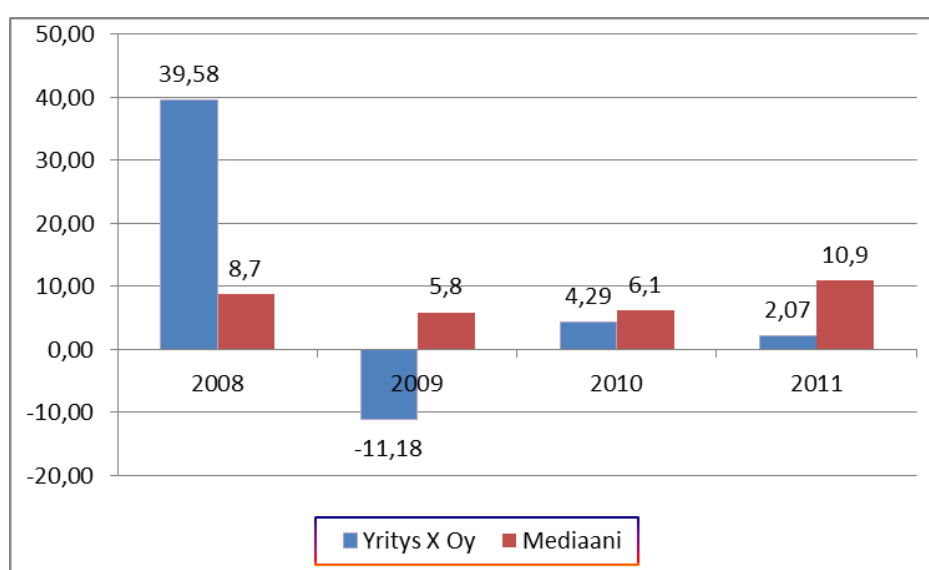
Kuviosta 3 voidaan nähdä, että case-yrityksen kokonaispääoman tuotto-% on ollut paras vuonna 2008, jolloin kokonaispääomantuottoa on kertynyt 35,5 %, joka on ohjearvoihin mukaan erittäin hyvä, sekä yli 30 % korkeampi kuin toimialan keskiarvo ja mediaani. Heikoin

vuosi, kuten myös muiden tunnuslukujen tarkastelussa, on ollut vuosi 2009 eli noin -15 %. Yritystutkimus ry:n mukaan tämä tulos on hyvin heikko. Vuodet 2010 ja 2011 ovat olleet tasoltaan myös heikkoja, mutta näillä vuosina yrityksen kokonaispääoman tuotto prosentti on ollut toimialan mediaania korkeampi. Jos kokonaispääoman tuotto prosenttin arvo sijoittuu toimialan mediaanin yläpuolelle, se kertoo siitä, että case-yritys on toiminut yleisesti ottaen kannattavammin sekä tehokkaammin toimialaan keskimäärin verrattuna (Sonninen 2012, 47).

Sijoitetun pääoman tuotto prosentti (ROI, Return on Investment)

Sijoitetun pääoman tuotto prosentti on yksi käytetyimmistä kannattavuutta mittaavista tunnusluvuista, erityisesti pitemmän ajan tarkastelussa se antaa suhteellisen luotettavan käsityksen ja hyvän perustan päätöksenteolle. Tämä tunnusluku osoittaa, kuinka suuren suhteellisen tuoton yritys tuottaa sijoittajalle, tuottoa vaativille pääomalle. Tuottoa vaativana pääoma on itse yrityksen omaa pääomaa sekä korollista vieras pääomaa. (Vilkkumaa 2010, 45-46). Sijoitetun pääoma muodostuu useimmiten seuraavasti: taseen oma pääoma + lainat rahoituslaitoksilta ja eläkelaitoksilta + korolliset lyhytaikaiset lainat. Sijoitetun pääoman määrä lasketaan vuoden alun ja lopun keskiarvona ja se on aina vähintään korollisten suuruinen. Jos yrityksen tilikausi on jotain muuta, kuin 12 kuukautta, on tällöin tuotto prosentti muunnettava vastamaan 12 kuukautta, jotta vertailukelpoisuus säilyy. Sijoitetun pääoman tuotto prosentille on annettu seuraavat viitteelliset ohje arvot: erinomainen yli 15 %, hyvä 10-15%, tyydyttävä 6-10 %, välttävä 3-6 % ja heikko alle 3 % (Yritysnestvottelulautakunta 2009).

Sijoitetun pääomatuootto prosentti lasketaan seuraavasti: $\text{Sijoitetun pääoman tuotto- \%} = \frac{(\text{Nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot})}{\text{Sijoitettu pääoma keskiarvo}} \times 100$

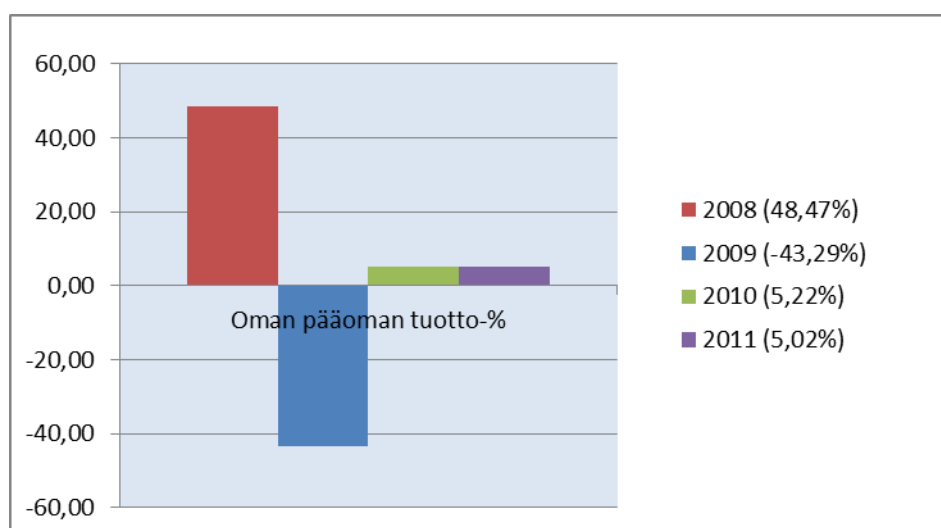
Kuvio 4. Sijoitetun pääoman tuotto prosenttin kehitys v. 2008-2011

Esim. Sijoitetun pääoman tuotto- % vuonna 2010 = $(14\,445,68 + 7\,096,19 + 7\,483,03) / ((669\,998,855 + 557\,142,52) / 2) \times 100 = 4,29\%$

Kuviosta 4 voidaan havaita, että tämäkin tunnusluku on ollut hyvin vaihteleva koko tarkastelujaksolla. Yritys onnistu saamaan sijoitetulle pääomalleen paljon tuottoa ja parempaa tulosta kuin toimialan mediaani vuonna 2008. Yrityksen huonoin vuosi on ollut selvästi 2009, jolloin yrityksen sijoitetun pääoman tuotto-% on ollut -11,18. Vuoden 2010 sijoitetun pääoman tuotto-% arvo nousi hieman 4,3 %, mikä on Yritystutkimus ry:n ohjearvojen mukaan välttävä. Kuitenkin kyseinen vuosi on ollut hyvin positiivinen verrattuna vuoteen 2009, jolloin yritys pystyi kasvattamaan tuottoa sijoitetulle pääomalle noin 16 %. Vuoden 2011 sijoitetun pääoman tuotto-% arvo on ollut niukasti positiivinen vain noin 2 %, joka on alle toimialan mediaania ja ohjearvojen mukaan heikko.

Oman pääoman tuotto-% (ROE Return on Equity)

Oman pääoman tuotto-% (ROE Return on Equity) mittaa yrityksen kykyä tehdä tuottoa omistajilta saaduille pääomille. Tunnusluku on omistajan kannalta katsottuna verojen jälkeinen oman pääoman tuotto-%. Yrityksen on vieraan pääoman lisäksi pystyttävä saamaan aikaa tuottoa myös omalle pääomalle. Tuottoon liittyy aina riskiä, eikä omistajien asettamia tuottovaatimuksia aina saavuteta. Oman pääoman tuotto-% lasketaan niin, että liike-tuloksesta vähennetään rahoitustuotot ja verot, tästä muodostuu nettotulos, jonka jaetaan oikaistulla omalla pääomalla keskimäärin tilikaudella. Oman pääoman keskiarvo lasketaan sitten, että otetaan vuoden alun ja lopun oman pääoman erät ja jaetaan kahdella (Niskanen & Niskanen 2003, 116; Salmi 2006, 164; Vilkkumaa 2010, 46). Omalle pääomalle on annettu seuraavat ohjearvot: hyvä $\geq 20\%$; tyydyttävä 10-19 %; heikko $< 10\%$. Oman pääoman tuotto-% = $(\text{Nettotulos} / \text{Oikaistu oma pääoma}) \times 100$.

Kuvio 5. Oman pääoman tuotto-% kehitys v. 2008-2011

Esim. Oman pääoman tuotto- % vuonna 2010 = $14\,445,68 / 276\,555,19 \times 100$

Oman pääoman tuoton mittarin kehitys ei juuri poikkea aikaisemmista lasketuista tunnusluvuista. Kuvioista 5 voidaan nähdä, että tuottavin vuosi on ollut 2008, jolloin oman pääoman tuotto-% on ollut 48,5, mikä on Yritystutkimus ry:n mukaan tosi hyvää. Vuosi 2009 on ollut heikompi kuin muut vuodet. Kasvua vuodesta 2009 vuoteen 2011 on kertynyt 48 %, jota voidaan pitää jo erittäin hyvänä tuottona. Vuodet 2010 ja 2011 ovat kehittyneet hyvin tasaisesti, ja ovat ohjearvojen mukaan edelleen heikkoja.

Kokonaisuudessaan voidaan sanoa, että yrityksen kannattavuus on ollut hyvällä tasolla vuonna 2008, ja heikoin vuosi on ollut selvästi vuosi 2009. Vuoden 2009 kannattavuuden huono kehitys johtuu, toimitusjohtajan mukaan, talouskriisistä, joka tapahtui juuri siinä vuonna ja tästä johtuen yrityksen kannattavuus on heikentynyt huomattavasti.

6.2 Maksuvalmius

Maksuvalmiuden tunnusluvuilla voidaan selvittää yrityksen kykyä suorittaa juoksevista, lyhyellä aikavälillä erääntyvistä velvoitteistaan ja maksuista. Yrityksen maksuvalmiuden tunnusluvuista ovat kiinnostuneet erityisesti velkojat ja tavaratoimittajat. Maksuvalmiuden mittarit perustuvat taseen lyhytvaikutteisiin eriin, joita kutsutaan yleisesti käyttöpääomaksi tai liikepääomaksi. Bruttokäyttöpääoma koostuu yrityksen vaihto-omaisuudesta ja rahoitusomaisuudesta, ja sen avulla voidaan kuinka paljon yrityksen liiketoiminnan pyörittäminen sitoo varoja rahoitus- ja vaihto-omaisuuteen. Nettokäyttöpääoma kertoo, kuinka suuri osuus yrityksen käyttöpääomasta on rahoitettu pitkäaikaisella vieraalla pääomalla tai omalla pääomalla sekä mittaa yrityksen likviditeettiä eli kykyä suoriutua lyhytaikaisista veloista. Nettokäyttöpääoma saadaan kun bruttokäyttöpääomasta vähennetään lyhytaikaiset velat. (Niskanen & Niskanen 2004, 117.)

Quick ratio

Quick ratio -tunnusluvun avulla mitataan yrityksen lyhytaikaista maksuvalmiutta. Tämä tunnusluku mittaa yrityksen likviditeettiä ankarammin kuin current ratio. Siinä tunnusluvun osoittajasta eliminoidu varastot, koska ne eivät ole kovin nopeasti realisoitavissa. (Niskanen & Niskanen 2004, 120.) Koska tutkittavan yrityksen Oy:n tase ei sisällä vaihto-omaisuutta, tässä tutkimuksessa käytetään likviditeetin mittaamiseen quick ratiota. Yritystutkimusneuvottelukunta on antanut Quick ratiolle seuraavat ohjearvot: hyvä yli 1; tyydyttävä 0,5-1; heikko alle 0,5. Quick ratio = Käyttöpääoma-varastot eli Rahoitusomaisuus / lyhytaikaiset velat

Esim. Quick ratio v. 2011 = $429\,496,45 / 145\,321,95 = 3,49$

Tunnuslukuja toimialoittain ja kokoluokittain				
	Alle 10 henkilöä			
	2008	2009	2010	2011e
7022 Muu liikkeenjohdon konsultointi				
Quick ratio				
Keskiarvo	2,0	2,0	2,1	(-)
Mediaani	2,3	2,4	2,3	(-)
Yritys X Oy	0,99	0,43	3,49	3,29

Taulukko 10. Quick ratio v. 2008-2011

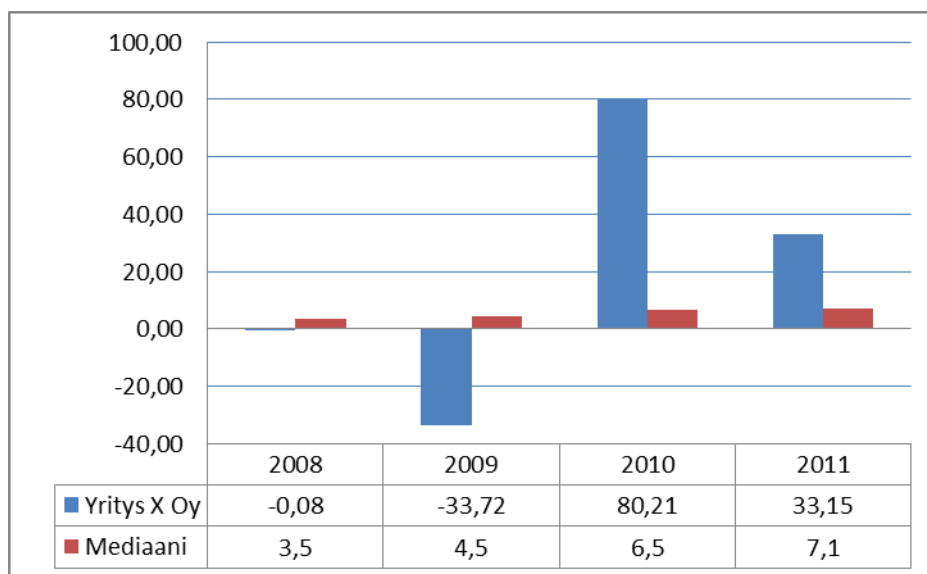
Taulukosta 10 nähdään, että case-yrityksen quick ratio on ollut kaksi viimeistä vuotta hyvällä tasolla. Vuosi 2009 on ollut Yritystutkimus ry:n mukaan heikko ja esimerkiksi vuoden 2009 luku 0,43 tarkoittaa sen, että case yrityksen rahoitusomaisuus on isompi kuin lyhytaikaisen velan määrä 0,43-kertaisesti. Kyseinen vuosi oli heikompi toimialan mediaanin verrattuna noin 2,0 yksiköllä. Jos katsotaan tämä tunnusluku kokonaisuudessaan voidaan todeta, että yrityksen quick ratio on ollut koko tarkastelujaksolla tyydyttävällä tasolla. Heikkoutena tässä tunnusluvussa on se, että se antaa kuvan yrityksen maksuvalmiudesta yhtenä lyhyenä hetkenä eli taseen laatimispäivänä. Se ei kerro, miten yrityksen likviditeetti on tilikauden aikana vaihdellut. Tällaisia tilinpäätösmittareita kuten quick ratio ja current ratio on helppo manipuloida mm. verotussyistä tehtävät ns. tilinpäätösostot vääristä kyseiseen tunnusluvun arvon tilinpäätöspäivänä. Case-yrityksen quick ratio on ollut parempi kuin toimialan mediaani vuonna 2010, ja todennäköisesti myös vuonna 2011. Vuonna 2010 quick ration arvo oli yli 2,1 toimialan mediaania ja 2,4 toimialan keskiarvoa korkeampi. Voidaan kuitenkin todeta, että viimeisinä vuosina 2010-2011 yrityksen tulos on parantanut selvästi ja on joka tapauksessa toimialaankin nähden hyvä. (Niskanen & Niskanen 2004, 121; Korhonen 2012, 49.)

Nettokäyttöpääomaprocentti

Jokaisessa tilinpäätösanalyysissä käytetään myös tämä likviditeetin tunnusluku eli nettokäyttöpääomaprocentti, jossa suhteutetaan yrityksen nettokäyttöpääoma liikevaihtoon. Nettokäyttöpääoman avulla selvitetään, kuinka paljon vaihto- ja rahoitusomaisuudesta on katettu omalla ja pitkäaikaisella vieraalla pääomalla. Nettokäyttöpääomaprocentti kuvaa tilinpäätösanalyysin tekijälle sekä omistajille yrityksen likviditeetin kehitystä suhteessa liikevaihdon kehityksen, kun saatuja tuloksia tarkastellaan usean vuoden ajanjaksolla. (Niskanen & Niskanen 2004, 121.) Nettokäyttöpääomaprocentti lasketaan seuraavasti: Nettokäyttöpääoma- % = Nettokäyttöpääoma / Liikevaihto (12kk) x 100

Esim. Nettokäyttöpääoma- % v. 2011 = (422 473,04 - 128 377,89) / 887 099,11 x 100 = 33,15 %

Nettokäyttöpääoma saadaan kun vaihto-omaisuutteen lisätään rahoitusomaisuus, ja siitä vähennetään lyhytaikainen vieras pääoma. Rahoitusomaisuus saadaan, kun lyhytaikaisiin saamiin lisätään rahat ja rahoitusarvopaperit.

Kuvio 6. Nettokäyttöpääomaprocentin kehitys v. 2008-2011

Kuviosta 6 havaitaan, että case-yrityksen nettokäyttöpääomaprocentti on laskenut rajusti vuodesta 2008 vuoteen 2009 noin -30 %. Paras vuosi on ollut tässäkin tunnusluvun mittaessa vuosi 2008, jolloin nettokäyttöpääomaprocentti oli 3,5 % pienempi kuin toimialan mediaani. Vuosi 2009 oli heikompi verrattuna muihin vuosiin, ja oli noin -28 % kuin toimialan mediaani, johtuen siitä, että yrityksen vaihto- ja rahoitusomaisuus olivat lyhytaikaisten velkoja suuremmat. On kuitenkin huomioitava, että yrityksellä ei ole ollenkaan vaihto-omaisuutta. Yrityksen nettokäyttöpääoma suhteessa liikevaihtoon on noussut vuonna 2010 positiiviseksi 80 %, eli toisin sanoen yrityksen lyhytaikaisten velan määrä on ollut pienempi kuin yrityksen rahoitusomaisuus. (Korhonen 2012, 50.)

Maksuvalmiutta mitattaessa voidaan sanoa, että kahdet viimeiset vuodet ovat olleet hyviä ja kyseinen yritys voi selviää hyvin juoksevista lyhytaikaisista veloista sekä ennalta arvaamattomista maksuista.

6.3 Vakavaraisuus

Vakavaraisuudella tarkoitetaan yrityksen vieraan ja oman pääoman osuutta koko pääomasta. Vakavaraisuudesta käytetään myös nimityksiä velkaisuus ja rahoitusrakenne. Vakavaraisena pidetään yritystä, jolla on iso pääoma ja joka pystyy kattamaan vieraan pääoman ehtoista rahoituksesta syntyvät korkomaksut pitkällä ajanjaksolla myös huonoina aikoina liiketoiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi. Toisin sanoen vakavaraisen yrityksen rahoitusrakenne on ter-

ve siten, että sen vieraan pääoman osuus ei ole liian iso. Kuitenkin, tulisi huomioitava, että kannattava yritys voi menestyä korkeasta velkaisuudesta huolimatta, mutta silloin yrityksen rahoitusriski on suuri. (Niskanen & Niskanen 2004, 121; Kallunki & Kytönen & Martikainen, 1999, 200.) Tässä kappaleessa tarkastellaan Yritys X Oy:n vakavaraisuutta omavaraisuusasteen, suhteellisen velkaantuneisuuden ja gearing-prosentin perusteella, jotka puolestaan mittaavat yrityksen rahoitusrakennetta.

Omavaraisuusaste

Omavaraisuusasteella mitataan yrityksen vakavaraisuutta, yrityksen tappiosietokykyä ja yrityksen kykyä selviytyä veloista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuusasteetta lasketaan sitten, että yrityksen oma pääoma suhteutetaan taseen loppusummaan. Sitä ennen taseen loppusummasta on vähentävänä sellaiset saadut ennakot, joihin liittyvä keskeneräinen projekti sisältyy vaihto-omaisuuteen. On suositeltava käyttää laskukaavassa jo oikaistuttua omaa pääomaa sekä oikaistun taseen loppusummaa. Kaikki tarvittavat oman pääoman ja taseen loppusummaan oikaistut olen jo tehnyt aikaisemmin. Omavaraisuusaste-prosentti lasketaan seuraavasti: Omavaraisuusaste-% = Oikaistu omapääoma / (Oikaistun taseen loppusumma - saadut ennakot) x 100. (Niskanen & Niskanen 2004, 131) Omavaraisuusasteelle on annettu seuraavat ohjearvot: hyvä yli 40 %, tyydyttävä 20-40 %, ja heikko alle 20 % (Yritysneuvottelulautakunta 2011, 66-67.)

Esim. yritys X Oy:n Omavaraisuusaste-% v. 2008 = $248\,9180,90 / 478\,574,55 \times 100 = 52\%$

Tunnuslukuja toimialoittain ja kokoluokittain				
	Alle 10 henkilöä			
	2008	2009	2010	2011
7022 Muu liikkeenjohdon konsultointi				
Omavaraisuusaste-%				
Keskiarvo	44,3	46,5	45,4	42,0
Mediaani	61,0	60,9	58,3	57,6
Yritys X Oy	52,0	42,0	30,3	13,1

Taulukko 11. Omavaraisuusaste-prosentin kehitys v. 2008-2011

Taulukosta 11 nähdään, että yrityksen omavaraisuusaste ylittää Yritystutkimus ry:n antamia ohjearvoja vuonna 2008 ja 2009, tästä voidaan päätellä, että yrityksen kyky selviytyä veloitteista pitkällä aikavälillä on ollut kyseisinä vuosina hyvällä tasolla. Parhaimmillaan omavaraisuusasteen arvo on ollut vuonna 2008, jolloin sen osuus koko taseesta on ollut hieman yli puolet sekä ohjearvojen mukaan oli hyvä yli 40 %. Keskiarvo omavaraisuusasteella vuosilta 2008 - 2011 on 34,25 %, mikä on ohjearvojen mukaan tyydyttävä. Yrityksen omavaraisuusaste on ollut vuonna 2011 vain 13 % ja lasku edelliseen vuoteen nähden on ollut 17 %. Tällaiset isot muutokset tämän mittarin arvoissa kertovat sen, että yrityksellä on ollut kaksi viimeistä

vuotta paljon enemmän velkaa verrattuna aikaisempiin tilikausiin ja vastaavasti oman pääoma on ollut pienempi. Kahden viimeiset vuodet yritys hoiti yrityksen toiminnan rahoitusta pitkäaikaisen lanan avulla, ja näin olleen voidaan todeta, että yritys on velkaantunut pahasti viimeisenä vuonna. (Sonninen 2012, 48.)

Suhteellinen velkaantuneisuus

Suhteellisen velkavaraisuuden tuloksen saadaan, kun yrityksen velat eli vieras pääoma suhteutetaan liikevaihtoon. Suhteelliselle velkaantuneisuudelle on annettu seuraavat ohjearvot: hyvä alle 40 %, tyydyttävä 40-80 %, ja heikko yli 80 % (Yritysneuvottelulautakunta 2011, 67.) Yritys X Oy:n oikaistun taseen velan määrä vuonna 2011 on 581 077,80. Tämä saadaan kun lasketaan yhteen pitkäaikainen vieras pääoma (452 700,00) ja lyhytaikainen vieras pääoma (128 377,80). Näin saadaan yrityksen velkaantuneisuusasteeksi:

Esim. yritys X Oy:n Velkaantuneisuus (%) v. 2011 = $581\,077,80 / 887\,099,11 \times 100 = 65,5 \%$

Tunnuslukuja toimialoittain ja kokoluokittain				
	Alle 10 henkilöä			
	2008	2009	2010	2011e
7022 Muu liikkeenjohdon konsultointi				
Suhteellinen velkaantuneisuus-%				
Keskiarvo	106,1	112,2	99,2	(-)
Mediaani	20,9	20,8	21,5	(-)
Yritys X Oy	21,5	106,0	141,0	65,5

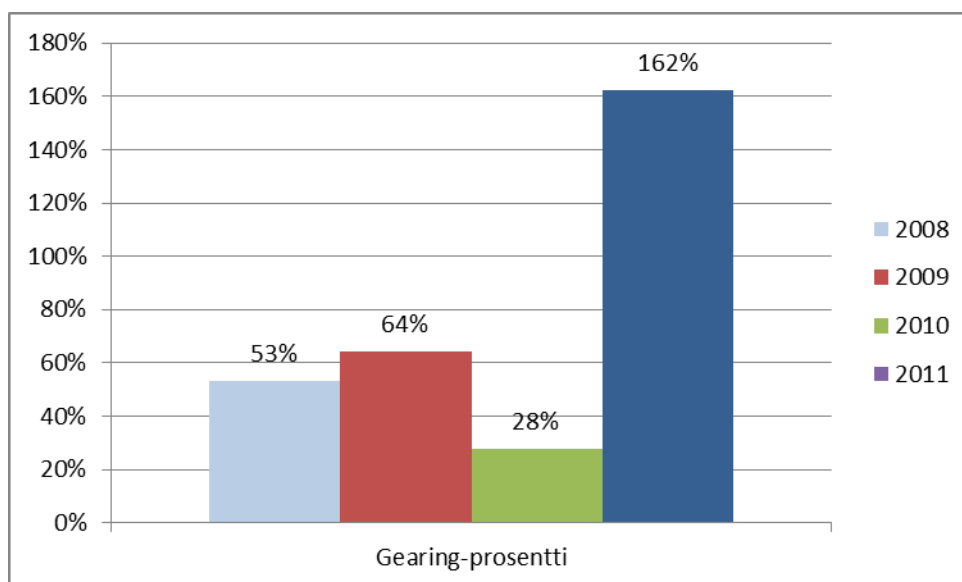
Taulukko 12. Velkaantuneisuusprosentin kehitys v. 2008-2011

Taulukosta 12 havaitaan, että myös tämä tunnusluku on vaihdellut aika paljon tarkasteluajanjakson aikana. Parhaimmillaan se on ollut vuonna 2008, jolloin velkaantuneisuus on ollut hyvin pieni vain 21 %, mikä on Yritystutkimus ry:n ohjearvojen mukaan hyvä. Tämä hyvä tulos tarkoittaa siitä, että yrityksellä on ollut pieni velkamäärä suhteessa liikevaihtoon. Kyseisenä vuonna velkaantuneisuusprosentin arvo oli noin 80 % korkeampi kuin toimialan keskiarvo ja vain 0,6 % pienempi kuin toimialan mediaani. Heikoimmat vuodet ovat olleet 2009 ja 2010, johtuen siitä, että yrityksen velat ovat suurimmat verrattuna liikevaihtoon. Case-yrityksen suhteellinen velkaantuneisuus on pienentynyt vuodesta 2010 vuoteen 2011 noin 75 prosenttia, näin ollen myös yrityksen rahoitusriski on pienentynyt. Tässä vaiheessa tulisi kuitenkin muistaa, että tämän tunnusluvun arvon lasku johtuu ainoastaan volyymin kasvusta, kun taas yrityksen velat eivät ole pienentynyt huomattavasti.

Gearing-prosentti

Gearing-prosentti lasketaan seuraavasti: $\text{Gearing- \%} = (\text{Korollinen vieras pääoma} - \text{rahat ja rahoitusarvopaperit}) / \text{Oma pääoma} \times 100$. Toisin sanoen gearing-prosentin arvo syntyy siitä, kun korollisesta vierasta pääomasta vähennetään yrityksessä olevat rahat ja sen jälkeen saatu tulos suhteutetaan taseen oman pääoman. Hyvin korkea gearing-prosentin arvo kertoo siitä, että yritys on pahasti velkaantunut. (Niskanen & Niskanen 2004, 133) Gearing-prosentti lasketaan seuraavasti: $\text{Gearing- \%} = (\text{Korollinen vieras pääoma} - \text{rahat ja rahoitusarvopaperit}) / \text{Oma pääoma} \times 100$. Esim. Yritys X Oy:n gearing- % on vuonna 2010 = $((490\,700,00 + 15\,600,00) - 429\,496,45) / 276\,555,19 \times 100 = 28\%$

Kuviosta 7, joka tulee heti tämän luvun jälkeen, havaitaan, että yrityksen velkaantuneisuustilanne on ollut huono vuonna 2011, jolloin kyseisen yrityksen toimintaa on rahoitettu vieraalla pääomalla 160-prosenttisesti. Tämä tulos on tietysti paljon isompi, kuin edellinen vuosi, ja erotus on ollut huima noin 130 %. Syyksi tähän voidaan mainita se, että vuonna 2010 yrityksellä on kasvanut korollinen pitkäaikaista velkaa, mutta oman pääoma ja yrityksen rahavarat ovat selvästi pienentäneet. Yritystutkimus ry mukaan tunnuslukua voidaan pitää hyvänä, jos se on alle 100 %. Keskiarvo yrityksen nettovelkaantumiselle vuosilta 2008 - 2011 on 76,75 %, mikä on ohjearvojen mukaan tyydyttävä. Vakavaraisuuden tunnuslukuja tarkastellessa kohdeyrityksen kyky selviytyä pitkän aikavälin velvoitteista on ollut parhaimmillaan vuonna 2008, kun taas vuosi 2011 on ollut heikoin. (Korhonen 2012, 54-55.)

Kuvio 7. Gearing-prosentin kehitys v. 2008-2011

7 Yhteenveto ja johtopäätökset

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää tilinpäätösanalyysin avulla case-yrityksen taloudellinen tilanne ja sen kehitys vuosien 2008 ja 2011 välillä. Tutkimus on toteutettu laske-
malla pääasiassa kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden tunnuslukuja ja ver-
taamalla saatuja tuloksia toimialan vertailutietoihin. Tunnuslukujen laskennat suoritin toi-
meksiantajan Yritys Oy:n tilinpäätösaineiston perusteella. Mielestäni case-yrityksen taloudel-
lisen tilanteen kehittymisestä saatiin luotettava ja uskottava kuva mm. sen takia, että käyt-
tämäni tässä opinnäytetyössä aineiston laajuus oli kattava ja ajanjaksona riittävän pitkä.

Tilinpäätösanalyysin perusteella voidaan nähdä, että yrityksen talous ja talouteen liittyvät
tunnusluvut ovat vaihdelleet suuresti vuosina 2008-2011. Aloitetaan tarkastellun yrityksen
liikevaihdon ja taseen kehityksestä. Yrityksen toiminnan volyymin osalta voidaan havaita, että
yrityksen liikevaihto kasvoi vuodesta 2009 vuoteen 2011 nelinkertaisesti, mikä on hyvin posi-
tiivinen asia. Yrityksen toimitusjohtajan mukaan vuosi 2009 on ollut hyvin vaikea, mm. johtu-
en maailmaan laajuisesta taantumasta ja tilauksien vähenemisestä, jonka seurauksena yritys
on tehnyt tappion. Yritys on joutunut myös irtisanomaan noin puolet työntekijöistä. Huonoon
tulokseen vaikutti myös yrityksen sisäinen politiikka. Yritys on hoitanut jäljenmyynnin Venä-
jälle vain 30 prosentin ennakkomaksulla, kun talouskriisi alkoi levittämään maailmaan laajui-
sesti, monet venäläiset yritykset ovat menneet konkurssiin, ja eivät pystyneet maksamaan
laskuja. Vuoden 2011 jälkeen yrityksen strategia on muuttunut niin, että nykyään kaikki kau-
pat tehdään 100 % ennakkomaksuna. Taseen loppusumma on ollut myös parempi kuin vuonna
2009. Vuodesta 2009 vuoteen 2008 taseen loppusumma kasvoi kaksinkertaisesti, mutta laski
taas hieman vuonna 2011.

Yrityksen tulisi kasvattaa liikevaihtoa myös tulevaisuudessa, jotta tilikauden voitot tulisivat
suuremmiksi. Mutta miten? Omasta mielestä yrityksen täytyy miettiä oman toiminnan kannal-
ta mikä on yrityksen kasvutavoite esimerkiksi seuraavalle viidelle vuodelle ja sen pohjaksi
sitten tehdä budjetti. Mutta sitä ennen yrityksen omistajaan täytyy miettiä seuraavat asiat:
miten voidaan varmistaa edellisen vuoden taso kuluvan vuoden toiminnan pohjaksi; miten pal-
jon yrityksen on tehtävä kasvua jokaisena vuonna, jotta suunta olisi oikea; pystyykö yritys
saamaan kasvua nykyisten asiakkaiden avulla (paljonko ja minkälaisella aikataululla) vai pitäi-
sikö miettiä uusi asiakasryhmää, jonka avulla päästään vuositavoitteisiin. Nämä asiat auttavat
yritystä pohtimaan mitä voidaan tehdä toisin, missä tulisi tehdä parannusta ja millä instru-
mentilla ja muutoksilla saavutetaan tavoitetulosta.

Tunnuslukuanalyysi kertoo, että yrityksen toiminta on ollut kannattavaa vuonna 2008, niin
liiketoiminnan tuloihin suhteutettuna kuin pääoman tuotoilla mitattuna. Yrityksen kannatta-
vuus on selvästi parantunut vuodesta 2009 vuoteen 2010 hyvälle tasolle. Case-yrityksen kan-

nattavuus on ollut vuonna 2010 keskimääräisesti samalla tasolla toimialan mediaanin kanssa. Vuonna 2011 yrityksen kannattavuus on heikentynyt hieman johtuen henkilöstökulujen ja muiden liiketoiminnan menojen noususta. Kannattavuus on yksi yrityksen toiminnan tärkeimmistä menestystekijöistä ja ilman riittävää kannattavuutta yrityksen toiminta loppuu ennemmin tai myöhemmin. Case-yrityksen tulisi kiinnittää huomiota kannattavuuteen entistä enemmän, koska hyvän kannattavuuden kautta voidaan pitää huolta myös yrityksen maksuvalmiudesta ja vakavaraisuudesta. Kannattavuutta voidaan parantaa mm. vähentämällä menoja. Case-yrityksellä on ollut vuonna 2011 paljon muita liiketoiminnan kuluja, noin 25 prosenttia yrityksen liikevaihdosta. Tase-erittelystä nähdään, että kulut syntyvät ulkomaan matkoista, päivärahoista ja muista sellaisista menoista, jotka voidaan helposti vähentää. Kannattavuutta voidaan myös parantaa mm. lisäämällä myyntiä, nostamalla hintoja tai tehostamalla pääomien käyttöä. Ja esimerkiksi jo 5% hinnannousu vaikuttaisi oleellisesti yrityksen liikevaihtoon ja tilikauden tuloksen kasvuun.

Maksuvalmiutta mitattaessa voidaan sanoa, että kahdet viimeiset vuodet ovat olleet hyviä ja kyseinen yritys voi selviää hyvin juoksevista lyhytaikaisista veloista sekä ennalta arvaamattomista maksuista. Maksuvalmiutta voidaan parantaa mm. ostovelkojen maksuaikaa pidentämällä ja myyntisaamisten maksuaikaa lyhentämällä.

Vakavaraisuuden tunnuslukujen tarkastuksen jälkeen, voidaan tehdä seuraavat huomiot: yrityksen tilanne on ollut hyvin heikko vuonna 2011 ja paras vuosi vakavaraisuuden tarkastellessa on ollut 2008. Omasta mielestä case-yrityksen on mietittävä, millä keinolla yritys pystyy parantamaan toiminnan vakavaraisuutta. Vakavaraisuutta voidaan parantaa esimerkiksi lisäämällä kannattavaa toimintaa, hidastamalla ylimääräistä kasvua tai lisäämällä omaa pääomaa yritykseen.

8 Henkilökohtainen pohdinta opinnäytetyön prosessista

Työn aihe täytyy aina valita huolella, koska hyvä tutkimusaihe on myös hyvän tutkimuksen alku. Olin päättänyt ennen aiheen valintaa tehdä opinnäytetyöni Yritys Oy:lle, koska halusin tehdä tutkimusta sellaisesta aiheesta, joka hyödytti kyseistä yritystä jollain tavalla. Olen miettinyt viime kesänä mitä opinnäytetyönaiheeksi valitsen. Mielestäni ei ole mitään järkeä tehdä tutkimusta aiheesta, joka ei kiinnosta lainkaan. Näin ollen valitsin siis minulle mielenkiintoisen tuntuvaan aiheen ja nyt pohdintaosuutta kirjoittaessani olen erittäin tyytyväinen siitä, että valitsin opinnäytetyöaiheeksi tilinpäätösanalyysin.

Opinnäytetyön tekeminen on ollut hyvin mielenkiintoinen ja samalla oppivaa prosessi. Ajatuksena oli luoda selkeä ja helppolukuinen työ, joka esittelisi yrityksen omistajille selkeästi yrityksen taloudellisen tilanteen. Omasta mielestäni aiheeni oli tutkimuksen arvoinen, koska

yritykselle ei ole aiemmin laadittu tilinpäätösanalyysiä. Tällä työllä halusin tuottaa sellaista informaatiota ja tietoa, josta yritykselle on jotain hyötyä tulevaisuudessa. Yritys Oy saa luultavimmin eniten hyötyä esim. taseen ja tuloslaskelmien sisällöistä sekä tunnuslukuanalyyseistä saaduista tuloksista. Olen valinnut sellaiset tunnusluvut tutkimukseen, joille löytyi vertailutieto Tilastokeskuksen toimialavertailusta. Rehellisesti sanottuna olisi voinut käyttää enemmän aikaa oikeiden tunnuslukujen valitsemiseen. Ehkä case-yritys olisi hyödyntänyt myös muista tunnuslukuarvoista, mutta kuitenkin yritin valita sellaiset luvut, joiden avulla olisin kuvannut parhaiten yrityksen toiminnan kehitystä.

Toimeksiantajan kirjanpitoon liittyviä toimintoja suoritetaan tilitoimistossa, eikä tämän yrityksen johtajalla ole pohjatietoa ja tuntemusta kirjanpidosta ja tilinpäätöstä koskevasta informaatiosta. Tämän opinnäytetyön alkaessa tiesin heti, että minun on lähdettävä liikkeelle tilinpäätösinformaation teoriasta, jolloin tilinpäätösanalyysin teoria avautuu paremmin tämän yrityksen omistajalle. Käytin paljon aikaa teoriaosan kirjoittamiseen, mutta teorialähteitä minulla on tässä tutkimuksessa vähän. Työn teoriatausta koostui lähinnä Jyrki ja Mervi Niskanen, Jarmo Leppiniemen, Matti Vilkkuman ja Ilari Salmen tilinpäätöstä ja tilinpäätösanalyysiä käsittelevistä kirjoista. Tilinpäätösanalyysistä löytyi hyvin paljon erilaista kirjallisuutta, mutta näistä edellä mainittujen kirjailijoiden teoksista olen saanut enemmän irti. Tämän opinnäytetyön kannalta oli hyvin tärkeä tutustua tilinpäätösanalyysiä käsittelevän teoriaan, näin olleen varmistin, että suoriudun empiirisestä osiosta onnistuneesti. Myöhemmin katsottuna olen tyytyväinen saamaani uuden tiedon määrään ja olen omasta mielestä perehtynyt käyttämiini teoksiin ja teoriaosuuksiin hyvin.

Näin opinnäytetyön valmistuessa voin todeta, että tällä tutkimuksella on ollut minulle paljon annettavaa ja hyötyä, vaikka välillä tuntui, että aihe on hieman vaikea. Aluksi olin epävarma, että riittääkö oma alan tuntemus ja kokemus tähän työhön, ja saanko aikaiseksi riittävästi tutkimustulosten pohdintojen laajuutta ja syvällisyyttä. Uskon kuitenkin, että työni tuotti yritykselle taloudelliseen suunnitteluun liittyvää lisäarvoa, jonka yritys ja sen omistajat pystyvät käyttämään hyödykseen tulevina vuosina.

Viimeksi halusin vielä mainita, että olen saanut paljon apua myös toisista opiskelijoiden tilinpäätösanalyysiä koskevasta opinnäytetyöstä. Olen käyttänyt niitä tutkimuksia esimerkkinä omaan opinnäytetyön tekoon, ja olen saanut niistä hyviä vinkkejä. Eniten olen hyödyntänyt Paula Bergin, Henna Soinin, Terhi Tolosen ja Kimmo Korhosen tilinpäätösanalyysiä koskevista tutkimuksista.

Lähteet

Kirjalliset lähteet

Kallunki, J-P. & Kytönen, E. & Martikainen, T. 1999. Uusi tilinpäätösanalyysi. Painos 7. Jyväskylä: Gummerus Kirjanpito Oy.

Kykkänen, T. & Leppiniemi, J. 2005. Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulkinta. Vantaa. WSOY.

Laitinen, E. 2002. Strateginen tilinpäätösanalyysi. Jyväskylä, Gummerus Kirjapaino Oy.

Laitinen, E. & Luotonen, E. 1996. Mitä tilinpäätös kertoo. Vantaa: Tummuvuoren kirjapaino Oy.

Leppiniemi, J. & Leppiniemi, R. 2000. Tilinpäätöksen tulkinta. Porvoo: WSOY.

Niskanen J. & Niskanen M. 2004. Tilinpäätösanalyysi. Helsinki: Edita.

Salmi, I. 2010. Mitä tilinpäätös kertoo?. Edita Prima Oy.

Salmi, I. & Rekola-Nieminen, L. 2005. Tilinpäätöksen rakentaminen ja tulkinta. Helsinki. Edita Prima Oy.

Seppänen, H. 2011. Yrityksen analysointi ja tilinpäätös. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy.

Vilkkumaa, M. 2010. Yrityksen menestyksen mittarit: tunnusluvut, yrityksen hinnan määrittäminen & tilinpäätösanalyysi. Helsinki: Yrityskirjat.

Yritystutkimusneuvottelukunta, 2011. Tilinpäätösanalyysi. Tampere: Tammer-Paino.

Yritys X Oy tasekirja 01.01.2008-31.12.2008

Yritys X Oy tasekirja 01.01.2009-31.12.2009

Yritys X Oy tasekirja 01.01.2010-31.12.2010

Yritys X Oy tasekirja 01.01.2011-31.12.2011

Sähköiset lähteet

Berg, P. 2010. Tilinpäätösanalyysi Case Metall Oy. Seinäjoen ammattikorkeakoulu. Liiketalouden koulutusohjelma. Opinnäytetyö. Viitattu 7.11.2012

http://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/16039/Berg_Paula.pdf?sequence=1

Kankaanpää, M. 2012. Tilinpäätösanalyysi. Kauppatieteellinen tiedekunta. Viitattu 01.10.2012.

<http://lipas.uwasa.fi/~mhl/TPanalyysi1.pdf>

Korhonen, K. 2012. Tilinpäätösanalyysi: Case. Henkilöstöpalveluyritys X Oy. Savonia-ammattikorkeakoulu. Liiketalouden koulutusohjelma. Opinnäytetyö. Viitattu 10.02.2012

https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/48222/korhonen_kimmo.pdf?sequence=1

Poikonen, I. 2012. Tilinpäätösanalyysi ja kehitysehdotukset - Yritys X Oy. Laurea ammattikorkeakoulu. Liiketalouden koulutusohjelma. Laurea Leppävaara. Espoo. Opinnäytetyö. Luetu 5.01.2013

http://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/53354/Poikonen_liro.pdf?sequence=1

Tolonen, T. 2007. Tilinpäätösanalyysi Tolarock Oy. Kajaanin ammattikorkeakoulu. Liiketalouden koulutusohjelma. Opinnäytetyö. Viitattu 10.12.2012
<http://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/7564/KHL4HTerhiT.pdf?sequence=1>

Kuviot

Kuvio 1: Tilinpäätösanalyysin vaiheet. Kauppatieteellinen tiedekunta. Viitattu 01.10.2012. http://lipas.uwasa.fi/~mhl/TPanalyysi1.pdf	14
Kuvio 2: Tilinpäätösanalyysin eri muodot. Salmi, I. 2010. Mitä tilinpäätös kertoo?. Viitattu 10.10.2012	15
Kuvio 3: Kokonaispääoman tuottoprosentin kehitys v. 2008-2011	29
Kuvio 4: Sijoitetun pääoman tuottoprosentin kehitys v. 2008-2011	30
Kuvio 5: Oman pääoman tuottoprosentin kehitys v. 2008-2011	31
Kuvio 6: Nettokäyttöpääomaprocentin kehitys v. 2008-2011	34
Kuvio 7: Gearing- prosenttien kehitys v. 2008-2011.....	37

Taulukot

Taulukko 1: Oikaistu tuloslaskelma v. 2008-2011	19
Taulukko 2: Prosenttilukumuotoinen tuloslaskelma v. 2008-2011	20
Taulukko 3: Prosenttilukumuotoinen tase vastaavaa v. 2008-2011	21
Taulukko 4: Prosenttilukumuotoinen tase vastattavaa v. 2008-2011	22
Taulukko 5: Tuloslaskelman trendianalyysi v. 2008-2011	23
Taulukko 6: Taseen trendianalyysi v. 2008-2011	24
Taulukko 7: Toimialan mediaanin ja keskiarvon liikevaihto (1000 €) v. 2008-2011	26
Taulukko 8: Toimialan mediaanin ja keskiarvon liiketulos- % v. 2008-2011	27
Taulukko 9: Toimialan mediaanin ja keskiarvon nettotulos- % v. 2008-2011	28
Taulukko 10: Quick ratio v. 2008-2011	33
Taulukko 11: Omavaraisuusaste-prosentin kehitys v. 2008-2011	35
Taulukko 12: Velkaantuneisuusprosentin kehitys v. 2008-2011	36

Liitteet

Liite 1 Yritys X Oy virallinen tuloslaskelma ja tase 2008-2011.....	46
Liite 2 Tilinpäätöstilastot TOL2008 ja Finnvera	49

Liite 1

	TULOSLASKELMA				Sivu 1
	1.1.2008 - 31.12.2008	1.1.2009 - 31.12.2009	1.1.2010 - 31.12.2010	1.1.2011 - 31.12.2011	
Rahayksikkö EURO					
Liikevaihto	1 066 151,08	175 752,83	435 094,68	876 001,08	
Liiketoiminnan muut tuotot	0,00	50 000,00	15 975,11	11 098,03	
Materiaalit ja palvelut					
Aine- ja tarvikekäyttö					
Ostot tilikauden aikana	-504 343,13	-22 699,51	-214 687,29	-493 350,30	
Ulkopuoliset palvelut	-35 796,84	-3 632,00	-785,00	-4 123,40	
	-540 139,97	-26 331,51	-215 472,29	-497 473,70	
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-110 549,05	-38 661,00	-77 619,50	-115 219,00	
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-18 392,12	-9 039,44	-9 314,32	-20 146,64	
Muut henkilösivukulut	-12 465,72	-3 763,18	-3 582,16	-7 289,23	
	-141 406,89	-51 463,62	-90 515,98	-142 654,87	
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-78 819,64	-94 075,15	-9 094,32	-16 954,76	
	-78 819,64	-94 075,15	-9 094,32	-16 954,76	
Liiketoiminnan muut kulut	-136001,71	-121 638,22	-106 962,30	-220 980,65	
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)	169 782,87	-67 755,67	29 024,90	9 035,13	
Rahoitustuotot ja -kulut					
Muut korko- ja rahoitustuotot					
Muilta	3 077,56	2,41	112,89	1 325,34	
Korkokulut ja muut rahoituskulut					
Muille	-8 695,78	-7 433,42	-7 209,08	-4 225,19	
	-5 618,22	-7 431,01	-7 096,19	-2 899,85	
VOITTO (TAPPIO) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	164 164,65	-75 186,68	21 928,71	6 135,28	
Satunnaiset erät					
Satunnaiset kulut	-9 000,00				
Satunnaiset tuotot		0,00	3 625,91	0,00	
	-9 000,00	0,00	3 625,91	0,00	
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖS- SIIRTOJA JA VEROJA	155 164,65	-75 186,68	25 554,62	6 135,28	
Tuloverot					
Tilikauden verot	-43 518,01	-134,62	-7 483,03	-1 720,95	
	-43 518,01	-134,62	-7 483,03	-1 720,95	
TILIKAUDEN TULOS (TAPPIO)	111 646,64	-75 321,30	18 071,59	4 414,33	

	TASE			Sivu 1
Rahayksikko EURO	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011
V A S T A A V A A				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Muut pitkävaikutteiset menot	127 326,94	64 226,75	185 580,75	3 431,54
	127 326,94	64 226,75	185 580,75	3 431,54
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja kalusto	49 280,05	95 827,90	24 786,96	48 043,74
	49 280,05	95 827,90	24 786,96	48 043,74
Sijoitukset				
Muut osakkeet ja osuudet	195 072,00	195 072,00	195 072,00	195 072,00
	195 072,00	195 072,00	195 072,00	195 072,00
	371 678,99	355 126,65	405 439,71	246 547,28
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Saamiset				
Lyhytaikaiset				
Myyntisaamiset	4 256,00	0,00	41 846,00	66 812,34
Sisäiset saamiset	96 000,00	47 000,00	0,00	25 042,79
Muut saamiset	660,00	660,00	35 192,40	0,00
Siirtosaamiset	857,67	127,50	602,58	4 301,14
	101 773,67	47 787,50	77 640,98	96 156,27
Rahat ja pankkisaamiset				
	5 121,89	9 982,42	429 496,45	326 316,77
	106 895,56	57 769,92	507 137,43	422 473,04
VASTAAVAA YHTEENSÄ	478 574,55	412 896,57	912 577,14	669 020,32

	TASE			
Rahayksikko EURO	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Osakepääoma				
Osakepääoma	2 522,82	2 522,82	2 522,82	2 522,82
	2 522,82	2 522,82	2 522,82	2 522,82
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	134 749,44	246 396,08	255 960,78	81 005,37
Tilikauden voitto (tappio)	111 646,64	-75 321,30	18 071,59	4 414,33
	248 918,90	173 597,60	276 555,19	87 942,52
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen				
Lainat rahoituslaitoksilta	121 900,00	105 400,00	90 700,00	102 700,00
Velat omistusyhteisyrityksille			400 000,00	350 000,00
	121 900,00	105 400,00	490 700,00	452 700,00
Lyhytaikainen				
Lainat rahoituslaitoksilta	15 600,00	16 500,00	15 600,00	16 500,00
Ostovelat	0,00	69 457,53	76 577,46	73 290,64
Muut velat	2 498,66	10 631,17	29 542,71	3 123,24
Siirtovelat	89 656,99	37 310,27	23 601,78	35 463,92
	107 755,65	133 898,97	145 321,95	128 377,80
	229 655,65	239 298,97	636 021,95	581 077,80
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	478 574,55	412 896,57	912 577,14	669 020,32

Liite 2

Tunnuslukuja toimialoittain ja kokoluokittain				
	Alle 10 henkilöä			
	2008	2009	2010	2011e
7022 Muu liikkeenjohdon konsultointi				
Liikevaihto/yritys 1000e				
Keskiarvo	164,7	148,7	166,9	170,5
Mediaani	53,6	51,0	52,1	55,5
Liiketulos-%				
Keskiarvo	3,7	4,9	3,2	4,3
Mediaani	4,6	3,5	2,8	4,5
Nettotulos-%				
Keskiarvo	1,7	4,5	1,9	3,0
Mediaani	1,6	1,0	0,7	2,6
Kokonaistulos-%				
Keskiarvo	8,3	8,2	4,6	6,4
Mediaani	2,0	1,2	0,8	2,8
Kokonaispääoman tuotto-%				
Keskiarvo	5,0	5,4	4,3	5,0
Mediaani	4,4	2,7	2,0	.
Omavaraisuusaste-%				
Keskiarvo	44,3	46,5	45,4	42,0
Mediaani	61,0	60,9	58,3	57,6
Suhteellinen velkaantuneisuus-%				
Keskiarvo	106,1	112,2	99,2	.
Mediaani	20,9	20,8	21,5	.
Quick ratio				
Keskiarvo	2,0	2,0	2,1	.
Mediaani	2,3	2,4	2,3	

Finnveran tilinpäätöstilastot muuttujina Toimiala, Muuttuja, Keskiluku ja Vuosi				
	2008	2009	2010	2011e
7022 Muu liikkeenjohdon konsultointi				
Mediaani				
Sijoitetun pääoman tuotto-%	8,7	5,8	6,1	10,9
Käyttöpääoma, %	3,5	4,5	6,5	7,1

